

VII. ANTI-SZEGREGÁCIÓS TERV

VII.1. Bevezetés

Az Anti-szegregációs Terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Célja, hogy a város felemelje azon területeit, ahol a szegregáció megindult, illetve ahol a szegregátumokban élő lakosság helyzete tarthatatlanná vált. Az elemzés eredményeként pedig kidolgozzon egy olyan hosszú távú programot, mely segít a területi szegregáció oldásában.

Az Anti-szegregáció Terv készítése során Eger Megyei Jogú felmérte azokat a területeket, melyeken a szegregáció előrehaladott, illetve ahol a szegregátumok kialakulásának veszélye jelentős, és kidolgozta a szegregáció oldásához, és újabb szegregátumok kialakulásának megakadályozásához szükséges programok irányelveit.

Jelen Anti-szegregációs Terv az önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi Szakmai Államtitkársága, Városrehabilitáció 2007-2013-ban Kézikönyv városok számára (Bp. 2007. október 5.), 2.sz. melléklet: Útmutató az Anti-szegregációs terv kidolgozásához tematikája alapján készült el, amely az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény 35. paragrafusát vette figyelembe.

A 2003. évi CXXV. törvény szellemében írandó települési esélyegyenlőségi program különösen a lakhatás illetve a szociális szolgáltatásokhoz, és az infrastruktúrához való hozzáférés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kívánja ösztönözni.

A kutatások szerint az ezeken a területeken jelen lévő szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozzák az egyenlő hozzáférést a szolgáltatásokhoz, és tovább mélyítik a társadalmi különbségeket. A jelenség nem csak a hivatkozott törvény kapcsán vet fel kérdéseket, hanem gyengíti a társadalmi kohéziót és rontja Magyarország versenyképességét is.

Az Anti-szegregációs terv tehát csak egy, de igen fontos részét képezi a települési esélyegyenlőségi program kidolgozásának.

A fejezet célja egy olyan anti-szegregációs terv kidolgozása, amely enyhíti a településeken belüli esélyegyenlőtlenséget, a leszakadó társadalmi rétegek számára pedig lehetőséget biztosít a társadalmi beilleszkedéshez, integrációhoz.

A Terv két fő része a helyzetelemzés és az erre épülő program. A helyzetelemzés során a Városrehabilitációs Kézikönyvben foglaltak szerint a KSH adatszolgáltatásának segítségével történik meg a veszélyeztetett területek és a szegregátumok beazonosítása. A népszámlálási adatokat az önkormányzati adatbázisokban rendelkezésre álló adatok segítségével aktualizáljuk. A szociális, nevelési-oktatási, infrastrukturális jellemzők vizsgálata pedig hozzájárul a szegregált területek aktuális problémáinak feltáráshoz.

A Városrehabilitációs Kézikönyvben foglaltak szerint azon területeket kell szegregátumnak nyilvánítani, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. A szegregációs mutatót a KSH, a 2001-es népszámlálási adatokból állította elő Eger városára, és ennek során két olyan területet jelölt ki, mely szegregátumnak tekinthető. Emellett két olyan területe van Egernek, mely ugyan szegregátumnak nem minősíthető, de az alacsony státuszú népesség magas aránya miatt a terület kezelésére tervet ajánlott készíteni.

Az elemzést ez utóbbi területek jellemzőinek ismertetésével kezdjük, majd áttérünk a szegregált területekre. A tanulmány második részében pedig az antiszegregációs programhoz szükséges helyzetelemzést, majd magát a programot ismertetjük.

VII.2. HELYZETELEMZÉS AZ ALACSONY STÁTUSZÚ NÉPESSÉG TERÜLETI KONCENTRÁCIÓJÁRÓL A VÁROS EGÉSZÉNEK TEKINTETÉBEN

VII.2.1. Az északi városrész problémás területeinek bemutatása

Eger város alacsony státuszú lakosságot koncentráló területei mind az északi városrészben helyezkednek el. E területek között vannak olyanok, melyeket a KSH szegregátumokként jelölt meg, vannak olyanok, melyek a szegregációval veszélyeztetettek, és vannak olyanok, melyeken a szegregáció kialakulása még nem indult meg, de a terület magára hagyása ilyen jellegű folyamatok elindulását, illetve felerősödését hozhatja magával. E miatt a várost érintő fejlesztési programok tervezésénél ez utóbbi területek fejlesztésének szükségességét is szem előtt kell tartani.

A problémákkal küzdő területek bemutatását történelmi városrészek szerint tesszük meg, jelezve, hogy egy-egy területen melyik típusú problémakonzentráció fordul elő.

VII.2.1.1. Felnémeti városrész

A korábban rossz adottságú Felnémeti városrész helyzete 2001-es népszámlálás óta eltelt időben jelentős mértékben változott pozitív irányban. 2008 közepén zárult le Felnémet városrész komplex rehabilitációja, „a helyi identitástudat településrendezési eszközökkel (pl. helyi központ képzésével) történő erősítése, az egyes különálló területrészek kapcsolati rendszerének javítása” című ROP által támogatott program keretén belül. Melynek nyomán a településrésznek már csak egy problémás területe maradt (Béke-telep), mely esetében szintén a helyzet további pozitív irányú változása prognosztizálható. (Az elért eredményeket részletesen a VII.6.1. fejezet tartalmazza.)

Felnémet városrész négy részre bomlik:

- a A „régii Felnémet” hagyományosan falusias beépítésű településképpel rendelkezik. A lakosok többsége nyugdíjas.
- b A Bervai Lakótelep egykori ipari dolgozók lakóterülete. A terület viszonylag elszigetelt a másik két részhez képest, mert kiesik a közlekedési tengelyből. A területet előregedő lakosság jellemzi, bár az olcsó telkek és a lakótelepi lakások miatt a beköltöző fiatalok száma folyamatosan emelkedik.
- c A Pásztor-völgy a felnémeti városrész új típusú alvóvárosi funkciót betöltő része. Lakosságát jellemzően fiatal, értelmiségi családok alkotják.
- d A Béke utcán alacsony státuszú főleg roma lakosság él, e mellett a Kovács Jakab és a József Attila úton is élnek olyan szegény családok, akiket a családsegítő szolgálat nyilvántart. A Béke utca végén található a szegregált cigánytelep. A helyi családsegítő szolgálat 300 segélyezett és 10 hajléktalan főt tart nyilván.

VII.2.1.2. Felsővárosi lakótelep

A lakótelep az 1970-es években készült. Ez Eger egyetlen nagy, paneles technológiával készült lakótelepe. A telepre a lakások első kiutalásával a munkáslakás-akció keretében sok alacsony státuszú és – a hetvenes években telepfelszámolással – roma család került be. A rendszerváltás környékén a romák jelentős része a privatizáció során továbbadta lakását és vidékre, vagy valamelyik telepre költözött. Jelenleg a romák aránya igen alacsony, viszont egyre magasabb a díjhátralékosok aránya, akik a lakásfenntartáshoz kapcsolódóan hitelcsapdába kerülnek. A hátralékosok között alacsonyabb a lakbérhátralékosok, és sokkal magasabb a távhő- és vízdíjjal hátralékba kerültek aránya.

A lakótelepen ugyan működik a családsegítő szolgálat keretében egy adósságkezelési tanácsadó szolgálat, ennek ellenére a helyzet igen nehezen tűnik normalizálhatónak. A hátralékos családokat monitorozza és a problémák kezelésére adósságkezelési programot dolgozott ki és vezet az EVAT Zrt. Kilakoltatásra azért nem került még sor, mert az adósok az utolsó figyelmeztetés után vagy mégis vállalják a részletfizetési adósságkezelési konstrukciót, vagy pedig önként más lakásmegoldást keresnek. Az EVAT Zrt munkatársai az új rendelkezések szerint egy havi hátralék után figyelmeztetik a bentlakót, és megpróbálnak segíteni neki az adósság rendezésében, ezzel akarván elejét venni az adósság felhalmozódásának.

Alacsony státuszú épületek főleg a lakótelepek 10 emeletes panelházai között találhatóak:

- Cifrakapu 39-47
- Malomárok 8
- Töviskes tér 11
- Rákóczi út 8-10

VII.2.1.3. Rác hóstya

A Rác hóstya területét, a KSH övezeti besorolása alapján 2001-ben 3 nagyobb részre osztották: belvárosi övezet, lakótelepi övezet és egy szociális szempontból nem megfelelő övezet¹ (ebben benne foglaltatik a KSH által megjelölt szegregátum is, melyet a következő fejezetben jellemzünk részletesen). Az utóbbi, az elemzés számára kiemelt övezetben – a Szalparti cigánysoron –, 2001-ben 49 lakóházban, 55 háztartásban a városrész népességének 7 százaléka, vagyis 193 fő élt.

Az itt élő népesség korösszetételét tekintve kevésbé elöregedő, mint a városrész másik két részében élők, hiszen másfél-kétszer akkora a gyermekek aránya, és valamivel alacsonyabb a 65 éven felüliek aránya.

A Rác hóstya belső rétegződése – társadalmi mutatók szerint, 2001

Mutató	Rác hóstya		
	Belvárosi övezet	Lakótelepi övezet	Szociális szempontból nem megfelelő övezet
Népesség száma	1448	1072	193
0-14 éves népesség aránya	25,5	16,5	32,6
15-39 éves népesség aránya	35,5	41,7	37,3
40-64 éves népesség aránya	27,5	36,8	22,3
65-x éves népesség aránya	11,5	5,0	7,8
Iskolázatlanok aránya	32,1	12,6	40,4
Alapfokú végzettségűek aránya	24,8	13,6	34,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	44,8	58,1	32,0
Munkanélküliségi ráta	12,4	5,7	35,5
Inaktív keresők aránya	24,9	17,0	29,5
Eltartottak aránya	39,2	32,4	38,3

Forrás: KSH népszámlálás, 2001

¹ A szociális szempontból nem megfelelő övezet definíciója a KSH kiadványaiban: Leromlott állagú, lebontásra ítélt lakóházak, ideiglenes jelleggel épült telepek, putrik, barlang lakások, és hasonló épületek, építmények alkotta övezet.

Az iskolázottság terén a legrosszabb helyzetben a szociális szempontból nem megfelelő övezetben élők vannak, hiszen közöttük a legfeljebb alacsonyfokú végzettséggel rendelkezők aránya 74,4% (a teljesen iskolázatlanok aránya igen magas kétötöd). A szakmunkás végzettségűek aránya 16 százalék, az érettségizetteké 7,7%. Az aktívkorú népességben belül a foglalkoztatottak aránya itt a legalacsonyabb, alig egyharmad. A munkanélküliségi ráta pedig a legmagasabb 35,5%.

A Családsegítő Iroda munkatársainak becslése szerint a területen összesen kb. 250 roma lakó él: a Rudivár utcában 10 lakásban 50 fő, a Verőszala utcában 40 családban 150 fő, az Árnékszala utcában pedig 8-10 családban 40 fő él.

A szociális szempontból nem megfelelő övezetben épült házak földszintesek, melyek közül csak egy olyan van, amelyben egynél több lakás van: a területen tehát összesen 51 lakás található (amiből 2001-ben kettő lakatlan volt). A lakások átlagos nagysága 62 m². Egy szobára 1,6 fő jutott. A lakások egyharmada még 1945 előtt épült, egynegyede a hetvenes években, egyötöde pedig 1980 után.

A Rác hóstya belső rétegződése a lakáshelyzetet jelző mutatók szerint, 2001

Mutató	Rác hóstya		
	Belvárosi övezet	Lakótelepi övezet	Szociális szempontból nem megfelelő övezet
Lakott lakások száma	410	371	49
1945 előtt épült lakott lakások aránya	29,8	0,0	32,7
1945-1959 épült lakott lakások aránya	13,2	0,0	12,2
1960-1969 épült lakott lakások aránya	13,4	0,0	12,2
1970-1979 épült lakott lakások aránya	10,5	0,0	24,5
1980-1989 épült lakott lakások aránya	18,5	100,0	4,1
1990-2001 épült lakott lakások aránya	14,6	0,0	14,3
1 szobás lakások aránya	11,5	0,0	12,2
2 szobás lakások aránya	35,6	41,8	44,9
3szobás lakások aránya	30,5	57,7	28,6
4-x szobás lakások aránya	22,4	0,5	14,3

Forrás: KSH népszámlálás, 2001

A lakások túlnyomó része mindhárom övezetben magántulajdonban van. Az önkormányzati tulajdonú lakások száma 3-10 között mozog.

A lakások szobaszám szerinti összetétele nem tér el jelentősen egymástól. Még a szociális szempontból nem megfelelő övezetben is kiegyensúlyozott: 12,2 százalék az egyszobás, ennek duplája a kétszobás lakások aránya, 28,6% a háromszobás, és 14,3 százalék a még ennél is nagyobb lakások aránya. Van azonban néhány olyan lakás, mely igen kicsi: 5 lakás alapterülete nem éri el a 29m²-t.

A terület infrastrukturális hálózatra rákapcsolt, amit jelez a komfortfokozatban megmutatkozó viszonylag jó helyzete: a lakások egyharmada összkomfortos, és csak 18,4 %-a komfort nélküli, illetve 8,2%-a szükséglakás (a többi 40,9% komfortos, illetve félkomfortos lakás). A lakások 87,8 százaléka rá van kapcsolva a hálózati vízvezetékre. 73,5 százaléka a csatornahálózatra is be van kötve, és 67,3 százaléka gázhálózatra csatlakoztatva.

A szociális szempontból nem megfelelő övezetben 2001-ben alig volt működő vállalkozás, összesen 3-at regisztráltak. Ezzel szemben a másik két területen 112 és 41 volt a vállalkozások száma. Ugyanez a helyzet a kiskereskedelmi üzletek tekintetében: a vizsgált területen összesen egy ilyen működött. Ugyan sem helyben, sem a városrészben nincs gyerekorvos, illetve háziorvos, de a közeli Felsővárosi lakótelepen mindkét praxisból 3-3 működött 2002-ben.

VII.2.2. Szegregátumok lehatárolása

A Központi Statisztikai Hivatal munkatársai a 2001-es népszámlálás adatainak segítségével kiválasztották Eger belterületén azokat a részeket, melyek szegregátumnak minősülnek. A szegregátumok kiválasztásának kritériuma a következő volt: azok a tömbök, ahol az alacsony státuszú lakosság aránya magas, vagyis az aktívkorú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakók aránya magasabb, mint 50 százalék.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül, 2001 (%)

Eger összesen	Északi városrész	Belvárosi városrész	Nyugati városrész	Keleti városrész	Déli városrész	Külterület
10,3	11,5	13,7	7,3	9,1	10,2	12,1

Forrás: KSH, 2001.

Eger 5 városrésze közül egyik sem került be a veszélyeztetett városrészek csoportjába, azonban az északi városrészen belül két kisebb terület került kiemelésre: a Béke-telep és a Szala környéke². A Béke-telepen a mutató értéke 67,9%, a Szala területén még ennél is magasabb 75,5%. E mellett a Szala-telep közvetlen környéke azon területek közé került, melyek potenciálisan veszélyeztetettnek tekinthetők. Az anti-szegregációs terv végrehajtásánál ezt szem előtt kell tartani.

A népszámlálási adatok felvétele óta eltelt időben a két megjelölt terület helyzetében nem következett be változás. Ezt a rendszeres támogatásra (rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény) vonatkozó adatok jelzik, tehát 2008-ban is ezzel a két szegregátummal kell számolnunk.

A rendszeres szociális segélyben részesülők területi elhelyezkedése, Eger Északi városrész, 2008

² Eger városban a KSH adatszolgáltatása eredetileg 3 szegregáció gyanús területet mutatott ki. Ebből egy a Kossuth Zsuzsa középiskolai kollégium tömbje, mely emiatt nem tekinthető szegregátumnak, így azt ki is hagytuk elemzésünkben.

VII.3. AZ ALACSONY STÁTUSZÚ LAKOSSÁGOT MAGAS ARÁNYBAN KONCENTRÁLÓ VÁROSI SZEGREGÁTUMOK HELYZETÉNEK ELEMZÉSE

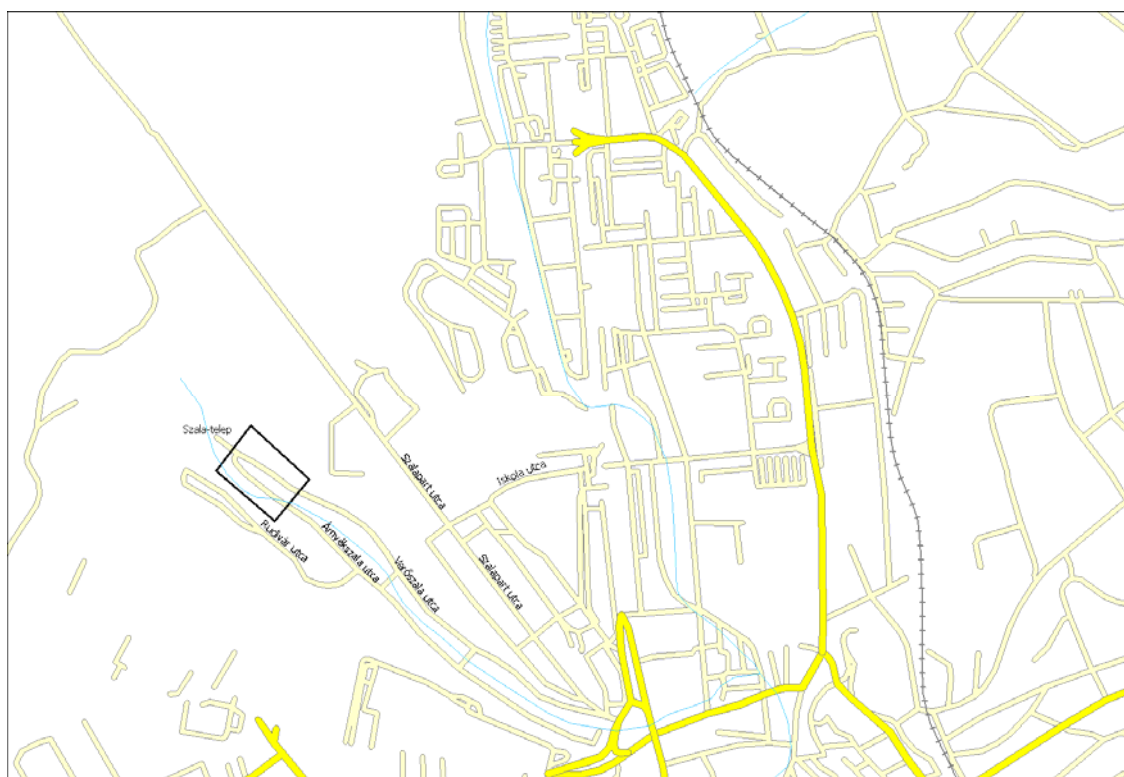
A Rác hóstya városrész szociális szempontból nem megfelelő övezetének egy részét a KSH szegregátumnak minősítette. A korábbiakban az övezet egészét már jellemeztük. Ebben a fejezetben csak az övezeten belüli szegregátumot jellemzzük részletesen – szem előtt tartva, hogy a beavatkozási terv készítésénél a teljes övezetet egységes egésként kell kezelni.

VII.3.1. A szala-telep

A Szala egyik példája azon telepeknek, melyek a város terjeszkedésével elkezdtek a városszövetbe ágyazódni. Az 1970-es évekig a telep a város szélén, beépítetlen környezetben helyezkedett el, majd a szocialista nagyberuházásban épülő északi-lakótelep megindította a környék lakás-infrastruktúrájának fejlesztését, és ennek következtében a telep mára a városszövetbe ágyazódott, de szegregált területté vált, tehát városi-telepszerű környezetet jelent.

A telepet tulajdonképpen két utcának, az Árnýékszala és Verószala utcák az alvégi részei alkotják. A telepen 2001-ben 18 lakást számoltak össze. A házak földszintesek. A telep környékén lévő terület, tehát a felsorolt utcák további részei és a Rudivár utca ugyan nem kerültek be a legrosszabb helyzetű negyedek közé, de a szegregációt mérő mutató ezeken a területeken is közelít a határértékhez. Az antiszegregációs politika kidolgozásánál tehát figyelembe kell venni mindkét terület sajátosságait és a területeket egységes egésként kell kezelni, melynek egy részére a problémák fokozottabban jellemzőek. (az Árnýékszala és Verószala utcák további részei és a Rudivár utca is a veszélyeztetettek közé tartozik)

A Szala-telep városszerkezeti helye

2001-ben a KSH által lehatárolt területen 94 fő élt (az állandó népesség száma 95 fő volt). Az aktív korúak aránya (52,1%) csak kis mértékben maradt alul az északi városrész és Eger átlagos értékéhez képest. A 0-14 éves korú gyermekek aránya 41,5%, ami közel háromszorosa a negyed és a város fiatalok arányához képest. A 60 éven felüliek aránya igen alacsony volt (6,4%), harmada a másik két területének.

A roma népesség aránya a Szala településrész alsó, szegregált területén igen jelentős. A telepen szinte teljes hányadban roma családok laknak. Az itt élő lakosok helyzete többszörösen hátrányos. A romák pontos létszámára nincsen adat. A veszélyeztetett területen (a szegregátumban és környékén) élő roma népesség számára vonatkozóan a CKÖ-től nem, csak a Családsegítő Intézettől kaptunk információt: a Rudivár utcában 10 lakásban 50 fő él, a Verőszala 228-as számtól 40 családban, 150 fő, az Árnýékszala utcában pedig 8-10 családban 40 fő él.

A Szala-telep társadalmi-mutatói a KSH 2001-es népszámlálás adatai alapján.

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Északi városrész	Szala-telep
Lakónépesség száma	57 986	21 071	94
Állandó népesség száma	55 051	20 848	95
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	16,9	41,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	68,4	52,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	14,7	6,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	18,8	89,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	14,8	0,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	38,9	81,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	11,5	75,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9	57,9	19,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	32,1	57,9

Forrás: KSH adatközlés: népszámlálás, 2001

Az iskolai végzettség tekintetében a mutatók igen kedvezőtlenül alakultak: az itt élő népesség a Béke-telepihez hasonlóan alacsony iskolázottságú. Az aktív korúak túlnyomó része – 89,8%-a – legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezett. Ebben az elmúlt években nem is történt jelentős változás.

Míg 2001-ben Egerben és az északi városrészben élők valamivel több mint fele volt foglalkoztatott, addig a Szala-telepieknek csak egyötödét foglalkoztatták. (Az inaktívak aránya 70,2% volt). A telepen élők között igen magas volt a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 81,6% (a 15-59 éves népességen belül). A munkanélküliség tehát igen magasra rúgott: a munkanélküliségi ráta 64,3% volt. 2001-ben a telepen a tartós munkanélküliek aránya viszonylag alacsony, 7,1% volt.

A háztartások valamivel több, mint fele (57,9%) volt olyan, amely foglalkoztatott nélküli háztartás volt. Az itt élő aktív korúak megközelítőleg egynegyedének (22,5%) 2001-ben kizárólag állami vagy helyi támogatásból keletkezett bevételük.

A 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya 19,2% volt. A foglalkoztatottaknak kicsivel több, mint fele (60,0%) viszont alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokba tartozott. A szegregációt jelző mutató igen magas értéket jelez: a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 75,5% volt.

**A Szala-telep szegregációt jelző társadalmi-mutatói
a KSH 2001-es népszámlálás adatai alapján.**

Mutató megnevezése	%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	60,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	70,2
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	64,3
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	7,1
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	22,5

Forrás: KSH adatközlés: népszámlálás, 2001

A szegregátumban élők helyzete – ahogyan a statisztikai mutatók is jelzik – valamivel rosszabb, mint a közvetlen környezetükben élőké. A különbség azonban igen kicsi, melyet a szociális helyzetet mérő segélyezési mutatók is jól jeleznek: a szegregátum területén lakásfenntartási támogatást 16 család kap (a teljes övezet területén 84 család), Rendszeres gyermekvédelmi támogatást pedig 21 esetben alkalmaztak (a teljes övezet területén 78 esetben). Az önkormányzat 8 rendszeres szociális segélyben részesülőt tart nyilván (az övezetben 45). Nincs tehát olyan család, amely valamilyen formában ne lenne ráutalva a segélyezésre.³

A KSH adatszolgáltatása 2001-re, a szegregátum területére 16 lakást jelölt. A lakott lakásokon belül az egyszobások aránya 18,8% volt. A félkomfortos, komfort nélküli és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül igen magas, 75,0%. Becslések szerint⁴ a területen lévő házak 30-40%-a rossz állapotban van, életveszélyes. Bizonyos területeken sok a rágcsáló is. A Családsegítő Iroda munkatársai szerint a 15-20 olyan épület lehet a területen, ami ugyan nem életveszélyes, de lakhatásra alkalmatlan. A területen lévő lakások egy része zizededik. A rossz állapotú, életveszélyes lakások pontos számának megállapításához azonban egészségügyi és műszaki állapotfelmérésre lenne szükség, melyet rövid időn belül el kellene végezni.

A önkormányzati bérlakások szempontjából érdemes a szegregátumot a környező, a KSH által szociális szempontból nem megfelelő övezetnek minősített területtel együtt vizsgálni. A szegregátum területén csak egy önkormányzati lakás van, az övezet területén belül összesen 9 darab. Az itt lévő bérlakások egyik fele komfortos, a másik fele komfort nélküli, egy illetve kétszobás lakás, melyeket jelenleg is szociális alapon adnak bérbe.

A Szala-telepen és környezetében lévő önkormányzati lakásai

Utca	Házszám	Emelet	Ajtó	Komfort fokozat	Szobák száma	Alapterület/ m2
Árnyékszala	94.			Komfort nélküli	1	32
Verőszala	151/A.			Komfort nélküli		52
Verőszala	170.			Komfortos	2	130
Verőszala	192.			Komfortos		38
Verőszala	81.			Komfort nélküli		47
Verőszala	139./1			Komfortos	1	74
Verőszala	139./2			Komfortos	2	72
Verőszala	230.			Komfortos		53
Verőszala	238/A		1.	Komfort nélküli	1	26
Verőszala	238/A		2.	Komfort nélküli	1	26

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2008

³ Forrás: EMJV Szociális és Egészségvédelmi Iroda

⁴ CKÖ, Eger

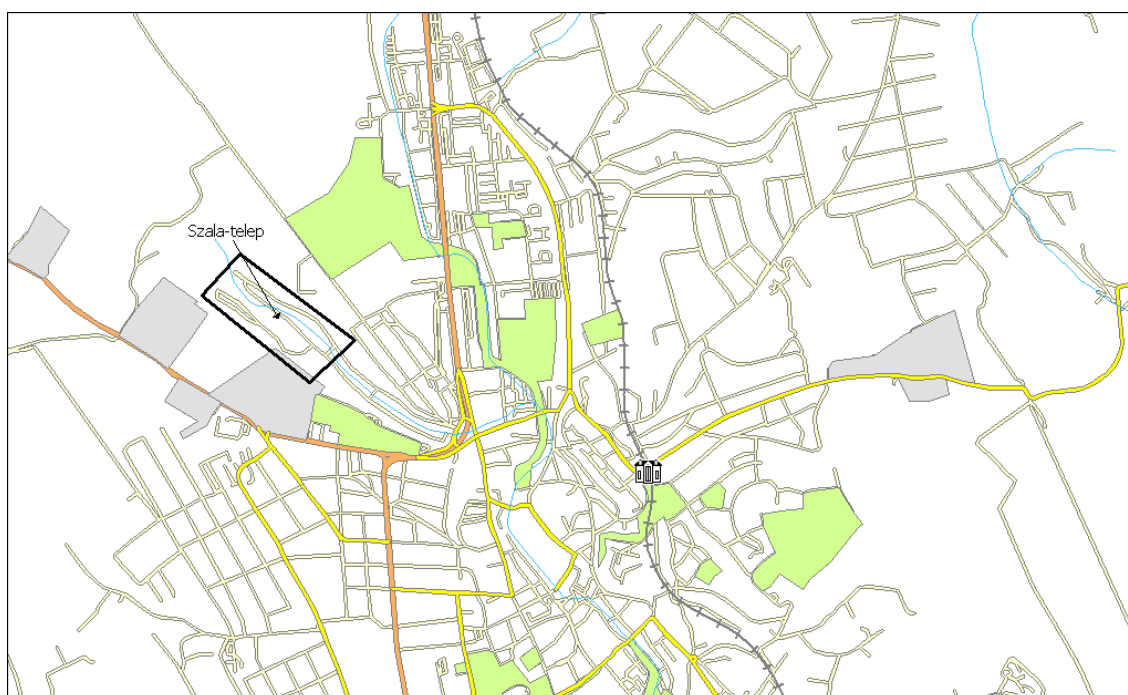

A telepen kiépült a közműhálózat, van gáz, víz és szennyvíz hálózat, melyre rá lehet csatlakozni: 1990 és 1994 között Verőszala, Árnýékszala és Rudivár utcában történt vízvezeték rekonstrukció, szennyvízcsatorna hálózat és gázvezeték hálózat kiépítés. Teljes egészében önkormányzati finanszírozással, pályázati támogatás és lakossági önerő nélkül valósultak meg a felsorolt beruházások. A kezdeményezés a Cigány Kisebbségi Önkormányzattól indult, de a feladatot a képviselő testület vállalta magára.

A környezetben nincsen szeméttelep, sem veszélyes hulladékot tároló telep. Ennek ellenére a telepen keletkező hulladék felhalmozódása, és ezzel a telepen keresztülfolyó patak elszennyezése, egészségügyi gondot okozott. A szemét elszállítása körül kialakult helyzetet csak önkormányzati beavatkozással sikerült többé-kevésbé megoldani, de ezen a területen további lépések szükségesek. Az önkormányzat konténereket helyeztetett ki, melyek ürtését fizeti. A telepen élő környezetvédelmi felelős összeszedi a szemetet és felügyeli a konténerek ürtését. A telep közelében fekszik az Egervin borászati kombinát telephelye, mely a környezetére nézve nem jelent káros hatást.

A szegregátum városi szövetbe ágyazottan, bár bizonyos értelemben a város szélén fekszik. A Rác hóstya közlekedési kapcsolata a város többi részével megfelelő – a városrész a II. Rákóczi Ferenc főközlekedési út mellett fekszik, melyen több buszjárat is közlekedik. Az Árnýékszala, Verőszala és a Rudivár utca aszfaltozottak, egyes részei felújításra szorulnak, de jelenleg is járható minőségűek és szilárd útburkolatnak minősíthetők. Azonban a szegregátum buszmegállótól történő megközelítése igen nehézkes, hiszen nincsenek járdák. A házak közötti távolság igen kicsi, mely járda, illetve sűrű gépkocsi forgalom kialakítására nem igazán felel meg.

A Szala-part és környéke

A telep bár bizonyos értelemben a város egyik szélén fekszik, mégis jól integrált a városba, mely a következő közszolgáltatások elérhetőségét is elősegíti:

Északi Városrész Családsegítő és Információs Iroda

A szolgálat feladatai közé tartozik a rendszeres szociális segélyben részesülők ellátása, a családgondozás. A családsegítő szolgálat 2003 óta végez adósságkezelési szolgáltatást. Emellett klubokat is működtet, mint például a támasz klub, mely elsődlegesen azért jött létre, hogy olyan képességek, készségek birtokába jussanak a csoport tagjai, amelyek révén a társadalmi beilleszkedésük könnyebbé válik. Elsősorban ön-, és társismereti technikák alkalmazásával próbálták ezen céljait megvalósítani. Tagjai elsősorban a rendszeresen szociális segélyezetttek közül kerülnek ki.

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár III. sz. könyvtárfiókja

Kallómalom utca 88 alatt található a könyvtár, mely a hagyományos könyvtári szolgáltatások (könyvkölcsönzés, közösségi funkciók ellátása) mellett ingyenes Internet hozzáférést és számítógép használatot biztosít az ide telepített eMagyarország ponton keresztül.

A gyerekek és fiatalok számára a bölcsődei, az óvodai és iskolai ellátás lehetősége biztosított a városrészben. A szülők nagy része a bölcsődei és az óvodai ellátás lehetőségével nem él. Az általános iskola megfelelő ellátást nyújt a 6-14 éves korosztálynak.

A szegregátumhoz viszonylagos közelségben egy bölcsőde – a Semmelweis Bölcsőde – található. Az óvodák közül több is van a telep közelében. A gyerekek nagy része a Tavasz úti és a Vízimolnár úti óvodába jár. Ezen a területen lévő Cifrakapu úti óvoda a 2001/2002-es tanévtől Jó Pásztor Óvoda néven a Magyar Katolikus Egyház Egri Főegyházmegye fenntartásába került.

A területen lévő óvodák gyermeklétszámának változása

Intézmény	Tanév					
	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Jó Pásztor Óvoda	68	72	65	69	65	65
Tavasz úti Óvoda	183	190	183	174	178	173
Vízimolnár úti Óvoda	106	106	93	100	101	98

Forrás: EMJV Szolgáltatástervezési Konceptiója, 2007, EMJV Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése, 2008

Általános iskola és gimnázium:

A Felsővárosi lakótelep – Ráczhóstya környékén több általános iskola is működik:

- Ráchegyi Általános Iskola/Felsővárosi Általános Iskola
- Tinódi Sebestyén Általános Iskola (Felsővárosi Ál tagiskola)
- Balassi Bólint Általános Iskola (Felsővárosi Ál tagiskola)
- Arany János Általános Iskola és Szakiskola
- Szalpartti Speciális Oktatási-Nevelési Központ és Szakszolgálat

Ezek közül az első három intézmény önkormányzati, a két utolsó megyei fenntartású. Részletesen csak az önkormányzati fenntartású intézmények helyzetét elemezzük:

Felsővárosi Általános Iskola

Az intézményt 1983-ban alapították, egy feladat-ellátási hellyel. Intézmény fenntartója Eger-Egerbakta-Egerszalók-Demjén intézményfenntartó mikrotársulás. Az intézmény befogadóképessége az alapító okirat szerint 568 fő, jelenlegi férőhely kihasználtsága 50 %-os. Az iskola 8 évfolyamon, 14 tanulócsoporttal, 5 iskolaotthonos (1-4. évfolyam) és 4 tanulószobás (5-8. évfolyam) csoporttal működik. A bejáró tanulók száma 60 fő, ez az iskola létszámának 21,8 %-a.

Tanulók a következő településekről járnak be: Hevesaranyos, Demjén, Egerszalók, Egerbakta, Bátor, Felsőtárkány, Bélapátfalva, Füzesabony, Verpelét, Mikófalva, Noszvaj, Szarvaskő, Szomolya, Novaj, Andornaktálya, Kerecsend, Ostoros, Egercsehi, Szúcs, Kál.

Tanulók száma az intézmény körzetén kívül 151 fő, ez az összlétszám 54,9 %-át teszi ki. Hátrányos helyzetű tanulók aránya 36,4 %, ebből 23,3 % halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. Ennek okát a Rudivár, Árnyékszala, Verőszala beiskolázási körzet társadalmi összetételében kell keresni.

Végzős tanulók beiskolázásának mutatója 100 %-os: 35 %-a gimnáziumban, 62,5 %-a szakközépiskolában, 2,5 %-a szakiskolában folytatja középiskolai tanulmányait.

Tanulók 43,2 %-a (HH 32,7 %-a / HHH 13,8 %) igénybe veszi az iskolaotthonos, tanulószobai szolgáltatást. Szakköri foglalkozásokra 45,5 %-a jár, ebből a HH aránya 51 % / HHH 20,5 %. Hátrányos helyzetű tanulók számára biztosított az iskolaotthonos oktatás, tanulószoba, sportkörök, felzárkóztatás és tehetséggondozás, nyári táborokban való részvétel. Fejlesztő pedagógusok segítik a gyerekek felzárkózását.

Az iskolában étkezők száma 219 fő, az iskolai létszám 79,6 %-a, ebből ingyenes étkezésben részesül 38 fő (13,8 %). A nem napközis tanulók közül 42 fő étkezik az iskolában, ez az étkezők számának 19,2 %-a.

Az iskola helyiségellátottsága jó, az épület állaga, állapota közepesnek minősíthető. A karbantartás, a tisztasági festések folyamatosak. Az elmúlt évben sor kerülhetett az étterem teljes felújítására. A taneszköz ellátottság, a szaktantermek (biológia, földrajz, történelem, rajz) felszereltsége jónak minősíthető. Felújítási gondok vannak a tornateremmel kapcsolatban, továbbá megoldandó feladatként jelentkeznek a vizesblokkok és a világítás korszerűsítése, a tanterem burkolatának cseréje.

Felsővárosi Általános Iskola Balassi Bálint Tagiskola

Az iskola 1979-ben épült. A befogadó képesség az alapító okirat szerint 792 fő (kihasználtság: 80%). A körzeten kívüliek aránya 64 %. Az iskola 30 tanulócsoporthoz és 15 napközis csoport működik. A tanulók jelentős része a Felsőváros (lakóhely) lakója, de sok a város más részéről, illetve vidékről bejáró gyermek.

A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekkel megfelelő végzettségű (Meixner módszer) pedagógusok, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és mozgásterapeuta, gyógytestnevelő foglalkozik. Tanórán kívül napközis ellátás, tanulószoba, korrepetálás, szakkörök, sportkörök segítik a gyermekek fejlődését. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetűek napközis, tanulószobai ellátását preferálják. 121 (19 %) tanuló kap kedvezményt, vagy ingyenes étkezést.

Az épület jól megközelíthető, mozgássérült parkolóval is rendelkezik.

Az iskola épületénél igen erős állagromlás figyelhető meg. A tetővel összefüggő problémák miatt szinte folyamatos felújítási, javítási tevékenység szükséges. Az oktató munka színvonalának javítása érdekében szükség lenne nyelvi labor kialakítására. 2006. évben sor került az iskolai uszoda akadály-mentesítésére, az öltözők korszerűsítésére, a bejárati ajtócserejére. Az udvar, a gépészeti berendezések (fűtés, víz, villany) azonban elavultak, a burkolat elhasználódott, a vizesblokkok állapota nem megfelelő.

Felsővárosi Általános Iskola Tinódi Sebestyén Tagiskola

1973-ban építették, 2007. augusztus 1-től az egeri Felsővárosi Általános Iskola tagiskolája lett. 16 osztályban folyik tanítás. Az intézmény 63 (17 %) tanulója más településen lakik: Egercsehi, Noszvaj, Felsőtárkány, Ostoros, Novaj, Borsodbóta, Feldebrő, Szilvásszabad, Egerszalók, Mónosbél, Kerecsend, Andornaktálya, Egerbakta, Recsk, Aldebrő, Demjén, Mikófalva, Maklár és Balaton.

14 szakkörben 201 (54 %) tanulóval foglalkoznak. A hátrányos helyzetű és az SNI-s tanulók felzárkóztatására csoportos és egyéni korrepetálást tartanak.

Az iskolában az elmúlt években felújították az A épület vizesblokkjait, valamint a tetőt. A és B épületrész hasonló jellegű felújítása a megoldásra váró feladatok között szerepel. További

jelentős probléma a korszerűtlen, az előírásoknak nem megfelelő világítási rendszer. Részben önkormányzati forrásból, részben külső segítséggel igényes könyvtár, táncterem, illetve számítástechnikai terem került kialakításra. Az iskola rendelkezik ugyan a szükséges taneszközökkel, de az elhasználódás miatti ezek folyamatos cseréjére van szükség.

Felsővárosi Általános Iskola Egerbaktai Tagiskola

Az épület három részből áll: a legrégebbi rész a háború előtt épült, háború után hozzáépítettek két tantermet. Az új épületrész 1992-ben épült.

Az iskolában jelenleg 1-6 osztály működik, és két tanulószoba van. Az intézmény befogadóképessége 164 fő, jelenlegi létszám 67 fő (kihasználtság: 41 %). Valamennyi diák roma származású. HH-s tanulók száma 63 (94 %), ebből HHH-s 50 fő (75 %). Egy bejáró diák van Egerből. SNI-s gyerekek száma 35 (52 %), ők kiscsoportos fejlesztésben részesülnek. Valamennyi tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül. Jelenleg 53 fő (79 %) étkezik, ebből 100%-os támogatottságban 39 (58 %) diák részesül, 50%-os kedvezménye 14 (21 %) gyermeknek van.

Más iskolába eljáró tanulók száma 138 fő.

Összegezve a területen igen egyenetlen a hátrányos és a halmozottan hátrányos tanulók iskolák és tagintézmények közötti megoszlása. A legrosszabb helyzetben a Felsővárosi Általános Iskola van, ahol kiugróan magas a HH és HHH gyermekek aránya, bár a másik két tagiskola is rossz helyzetben van. A Felsővárosi Általános Iskola még egy Egeren kívüli tagintézménnyel az Egerbaktai Általános Iskolával is rendelkezik, ahol a helyi települési szegregáció miatt igen magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Mindhárom egri intézményben igen magas – 15-17%-os – a más településről bejárók száma. Az iskolákban a hátrányos helyzetű gyermekek arányát az iskolák közötti átcsoportosítással mérsékelni lehetne – ezt segíti elő az iskolák földrajzi közelsége is. Az egri tagintézmény helyzetének javítása azonban hosszabb távú feladat

A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók aránya az önkormányzati fenntartású helyi intézményekben.

Oktatási intézmény	Hátrányos helyzetű tanulók aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya
Felsővárosi Általános Iskola	36,0 %	23,0 %
Balassi Általános Iskola	20,4 %	5,6 %
Tinódi Általános Iskola	19,9 %	8,8 %
Egerbaktai Általános Iskola	94 %	74,6 %

Forrás: EMJV Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése, 2008

Az iskolák közötti különbségeket mélyíti az iskolán belüli elkülönítést eredményező közvetett vagy közvetlen gyakorlat (emelt szintű oktatás, tagozat, csoportbontás), mely azt eredményezi, hogy több intézményben, és több évfolyamon 25%-ot meghaladó mértékű eltérés van a hátrányos helyzetű gyermekek arányában. Mivel a területen valamennyi iskola folytat emelt szintű oktatást, így itt is fennáll ez a probléma.

VII.3.2. A Béke-telep

A Béke-telep az Egerhez csatolt korábbi Felnémet település szélén található. A környező beépítetlen telkek a Honvédség tulajdonában vannak. A telep jelenleg igen kis mértékű, illegális építkezésekkel terjed tovább. A telep a városrész szélén csak kissé elkülönülten fekszik, mintegy a Béke út kiszélesedéseként. A 2001-es népszámlálás adatai alapján a telephez 44 házban, 48 lakás tartozott. A Családsegítő Intézet munkatársai szerint jelenleg 30 lakásban élnek szegregált körülmények között (Béke utca 81-től felfelé). A házak mindegyike földszintes. A telephez vezető Béke utca konszolidáltabb házaiban jobb helyzetű, akár módosabbnak nevezhető romák laknak. Ezen a településrészen tehát az integráció különböző fokával találkozunk.

A Béke-telep városzerkezeti helye

2001-ben a területen 201 fő élt (az állandó népesség száma 197 fő), 2008-ban pedig 200 fő él. Az aktívkorú népesség aránya (65,2%), csak néhány százalékkal maradt el a városrészi és az egeri átlagos értéktől. A 0-14 éves korú gyermekek aránya a két vizsgált területhez képest kétszer akkora volt (28,9%), a 60 éven felüliek aránya pedig igen alacsony (6%), az északi városrészben, illetve Egerben átlagosan mért értéknek megközelítőleg harmada. A roma népesség aránya a Felnémeti településrészen az össznépességen belül meghaladja a 11%-ot. A Béke telepen szinte teljes hányadban roma családok laknak. Az itt élő lakosok helyzete többszörösen hátrányos.

A Béke-telep társadalmi-mutatói a KSH 2001-es népszámlálás adatai alapján.

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Északi városrész	Béke-telep
Lakónépesség száma	57 986	21 071	201
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	16,9	28,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	68,4	65,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	14,7	6,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	18,8	87,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	14,8	0,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	38,9	74,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	11,5	67,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9	57,9	24,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	32,1	61,7
Állandó népesség száma	55 051	20 848	197

Forrás: KSH adatközlés: Népszámlálás, 2001

Az iskolai végzettség tekintetében a mutatók igen kedvezőtlenül alakultak: az itt élő népesség igen alacsony iskolázottságú. Az aktív korúak túlnyomó része – 87%-a – legfeljebb alacsony végzettséggel rendelkezik. Ez az arány az északi városrészben 18,8%, egri átlagban tekintve 15,4%. A 2008-ban az iskolai végzettség szerinti összetétel még mindig igen kedvezőtlen, bár az általános iskolai végzettséggel rendelkezők esetében szakmák tanulására lenne lehetőség. 2001-ben a foglalkoztatottak aránya 24,6% volt. Ez az érték fele akkora, mint a negyedben vagy a városban tapasztalt.

**A Béke-telep szegregációt jelző társadalmi-mutatói
a KSH 2001-es népszámlálás adatai alapján.**

Mutató megnevezése	%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	84,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességben belül	72,1
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	41,1
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	28,6
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	33,6

Forrás: KSH népszámlálás, 2001

A 15-59 éves, aktív népesség 74,8%-a nem rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, ami kétszerese a negyedben tapasztaltnak. A munkanélküliség tehát igen magasra rúgott: a munkanélküliségi ráta 41,1% volt, az inaktív aránya pedig 72,1%. Ennek következtében a háztartások több mint felében (61,7%) egyetlen foglalkoztatott sem élt (ami szintén kétszerese a negyedben és a városban tapasztaltnak). Az itt élő aktív korúak egyharmadának 2001-ben kizárólag állami vagy helyi támogatásból keletkezett bevételeik.

Felnémeken a munkanélküliség leginkább a romákat sújtja, melynek kialakulása a fűrészüzem és a kőőrle bezárására vezethető vissza. A probléma állandósulását az okozta, hogy új munkahelyek nem keletkeztek. 2001-ben a telepen a tartós munkanélküliek aránya 28,6% volt. A 15-64 éveseken belül a foglalkoztatottak aránya tehát rendkívül alacsony, 24,6% volt. A foglalkoztatottak jelentős része (84,9%) alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokba tartozott.

A 2008-ban itt élők körösszetétele még mindig igen kedvező, hiszen magas az aktívkorúak aránya, akik ha nem is a fehér, de a szürke és fekete gazdaságban jelenleg is – kisebb-nagyobb munkákra – foglalkoztatva vannak.

A Béke-telepi családok jelentős része él kizorítva az elsődleges munkaerőpiacról és szorult segélyekre. A rendszeres szociális segélyben részesülők száma 47. Lakásfenntartási támogatást 37 család, rendszeres gyermekvédelmi-támogatást pedig 46 család kap.⁵

Felnémek városrészben 2008-ban fejeződött be a terület infrastrukturális ellátottságát emelő rekonstrukció (ROP pályázat keretében), melynek következtében a telep helyzete is jelentősen javult. Korábban a házakba – más közmű nem lévén a közelben – legfeljebb áram volt bekötve. A lakások állapotának színvonala közmű hiányában a szükséges minimumot sem érte el. 2008-ban, a rehabilitáció során a közműveket az egész területen (a telepen és környékén is) kiépítették. A tervek szerint a víz- és szennyvízhálózatra az itt élők jelentős része a következő fél év során rá fog csatlakozni. Ez a lakások komfortfokozatának rohamos javulását fogja eredményezni, a következő öt évben a lakások háromnegyede félkomfortossá-komfortossá fog válni.

⁵ Forrás: Önkormányzati adatközlés

A telepen lévő házak, és lakások tulajdonviszonyát a közelmúltban tisztázták és rendezték. A házak egy része magántulajdonban volt, miközben a telkek önkormányzati tulajdon képeztek. 2008-ban huszonhárom lakás/ház esetében a tulajdonosok igen méltányos áron (a telkek forgalmi értékének ÁFA összegéért) vehetik meg a telkeket, melyeken házuk áll. Ezzel az összes lakás tulajdonviszonya rendeződik: a telepen lévő lakások magántulajdonban vannak, illetve kerülnék. Jelenleg a Béke utcában csak két komfort nélküli önkormányzati bérlakás van, melyeket szociális alapon adnak bérbe.

A Béke-telep önkormányzati lakásai

Utca	Házzám	Emelet	Ajtó	Komfort fokozat	Szobák száma	Alapterület/ m ²
Béke	48.	fsz.	1.	Komfort nélküli	1	42
Béke	48.	fsz.	2.	Komfort nélküli	1	45

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2008

A lakások átlagos nagysága 57 m², ami ingadozik a nagyobb házak és a putri méretű lakások között. Egy szobára átlagosan 2 fő jut.

A Béke-telep fizikai környezetére vonatkozó mutatók a KSH 2001-es népszámlálás adatai alapján.

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Északi városrész	Béke-telep
Lakásállomány (db)	23 505	8 202	48
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,5	5,9	85,4

Forrás: KSH népszámlálás, 2001

A lakások jelentős része, 85,4%-a alacsony komfortfokozatú (komfortnélküli, félkomfortos és szükséglakás) volt. Ebben a rekonstrukció által a területre került közművek miatt hamarosan változás fog beállni. A közműhálózatra csatlakozás folyamata megindult, a lakások komfortfokozati növekedése lehetségessé vált.

Az egyszobás lakások aránya nem éri el a telepi lakásállomány 1/3-át (27,8%), ami a lakások felújításának esetleges tervénél előnyt jelent.

A telep szemétszállítása csak részben van megoldva. Ezen a helyzeten a jövőben változtatni szüksége. A telepen egyetlen olyan ház található, mely életveszélyesnek nyilvánítható. A telep a város szélén fekszik, környezetében nincsen sem személtlerakó, sem ipari üzem. A környező dombok, erdők rendezettek.

A ROP pályázat keretében a Felnémet-i akcióterületen végrehajtott beruházások (Gondozási Központ és Civil Ház, könyvtár felújítása, játszóterek, zöldterületek létrehozása) mindenki számára elérhetőek és a városrész valódi közösséggé válását segítik elő. (A Bervai rész és a Béke-telep integrációjához viszont további fejlesztésekre lesz szükség.)

Gondozási központ

A Kovács István utca 102. alatt 2008-ban új gondozási központ és civilház létesült, mely nemsokára megkezdte a működését.

Az intézmény tervezett feladatai a következők:

- Étkeztetés (50 fő)
  - Szociálisan rászorulóknak ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetése
  - Meleg étel házhozszállítása idős, mozgáskorlátozott személyek részére
- Idősek klubjának működtetése (20 fő)

- A napközben a gondozási központban tartózkodók részére étkeztetés, illetve különböző programok (kirándulás, gyógytorna, kórus, stb.) szervezése
- A klubtagok gondozása
- Házi gondozás (15 fő)
  - Gondozottak otthoni segítése (nem szakápolás)
- Családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatások
  - Kismamaklub
  - Speciális előadások (szervezés és helyszín biztosítása)

A Gondozási központ foglalkoztatottainak száma 7 fő: központ vezetője, klubgondozó (2 fő), házigondozó (3 fő), gondnok (1 fő). A gondnok feladatköre kiterjed az épület egészével kapcsolatos feladatok ellátására, így a Civil Ház gondnoki feladataira is. A Gondozási központon belül kap helyet a Körzeti megbízotti iroda is.

Civil Ház

A civil szervezetek működésének, illetve különböző közösségi eseményeknek helyet biztosító Civil ház a Gondozási központtal egy épületben, de elkülönülten kerül elhelyezésre. A városrészben korábban nem működött ilyen feladatok ellátására kialakított különálló létesítmény, így funkciói széles kört fognak felölelni. Ezek a következők:

- Civil szervezetek működésének helyszíne
  - SzETA (Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa)
  - Béketelep Rehabilitációjáért Alapítvány
  - Felnémet Kultúrájáért Alapítvány
  - Egyéb civil szervezetek
- Közösségi feladatok ellátása
  - Kulturális rendezvények (pl. kiállítások, író-olvasó találkozók) helyszíne
  - Oktatás, képzés, tanulást segítő programok (pl. tanfolyamok, szakkörök)
  - Napközis táborok
  - Előadások tartása
  - Lakossági fórumok szervezése
- Helyi önkormányzati képviselők fogadóórájának színtere
- Nyilvános informatikai szolgáltatások
  - Internet szoba
  - Számítógép-használati, fénymásolási lehetőség

Családsegítő szolgálat

A Béke-telepen élők jelentős része meleg ételt kap a családsegítő szolgálattól, melyet jelenleg autóval szállítanak ki a Felnémeti városrészbe, ahol az autó több ponton megáll. Ezekon a pontokon vehetik át az ételt a rászorulóknak.

A jelenlegi szabályozási helyzetben szinte lehetetlen a krízis-étkeztetés megvalósítása. A szabályozás ugyanis jövedelmi igazoláshoz köti a melegétel ellátás igénybevételét. A kérelmet a jegyzőhöz kell benyújtani, melynek átfutási ideje általában 1 hónap.

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár II. sz. könyvtárfiókja

Kovács Jakab utca 35 alatt található a könyvtár, mely a hagyományos könyvtári szolgáltatások (könyvkölcsönzés, közösségi funkciók ellátása) mellett a hivatalos e-Magyarország pont, Internetes kapcsolattal. A könyvtár lehetőséget teremt és helyet biztosít könyvtári órák, iskolai foglalkozások megtartására, kiállítások megrendezésére.

Nevelési, oktatási intézmények

A gyerekek és fiatalok számára az óvodai és iskolai ellátás lehetősége biztosított a városrészben. A szülők nagy része az óvodai ellátás lehetőségével nem él. Az általános iskola megfelelő ellátást nyújt a 6-14 éves korosztálynak, akik közül minden harmadik a helyi gimnáziumban tanul tovább. A Felnémeti szülők közül sokan íratják be gyerekeiket olyan más egeri óvodákba és iskolákba, amelyek megközelíthetősége az egeri munkahelyek elhelyezkedését figyelembe véve jobb.

Óvoda: Az egykori, Felnémet központjában álló óvoda bezárása (2003) óta a városrészben a Bervai részen működik az egyetlen ilyen intézmény: az I. számú Lakótelepi Óvoda. Ennek periferikus fekvése miatt a szülők nagy része Eger más óvodáiba helyezi el gyermekét. A roma családok gyermekeit jelenleg ovi-busszal szállítják a telep és az óvoda között.

Az óvodás gyermekek számának alakulása a Felnémet-i óvodákban.

Intézmény	Tanév					
	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
I. számú Lakótelepi Óvoda	36	64	74	81	86	83
Felnémeti Tagóvoda	25	0	0	0	0	0

Forrás: EMJV Szolgáltatástervezési Konceptiója, 2007, EMJV Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése, 2008

Általános iskola és gimnázium:

A Pásztorvölgyi Általános Iskola és Gimnázium 1993-ban épült. Az alapító okirat szerinti maximálisan felvehető létszámhoz (798) képest jelenleg 641 tanuló van (kihasználtság: 80 %). Az iskola beiskolázási körzete Felnémet-Pásztorvölgy. A körzeten kívüli általános iskolások létszáma az utóbbi időben nőtt, jelenleg kb. 15 % (ebből a bejáró tanulók létszáma 43 fő, az általános iskolai létszám 11 %-a). A szociális helyzetet, családi hátteret illetően viszonylag sok a hátrányos, halmozottan hátrányos [77 fő (12 %) HH, ebből 46 fő (9 %) HHH]. A 13 fő (2 %) SNI tanuló helyben kap fejlesztést az e célra kialakított szaktantermekben megfelelő pedagógiai felkészültséggel rendelkező tanítóktól, akiknek a munkáját utazó gyógypedagógus segíti. Az SNI-s diákok fejlesztését utazó gyógypedagógus segíti, felügyeli.

Az iskolák és osztályok közötti különbségeket mélyíti az iskolán belüli elkülönítést eredményező közvetett vagy közvetlen gyakorlat (emelt szintű oktatás, tagozat, csoportbontás). A Pásztorvölgyi Általános Iskolában nívócsoportos oktatás folyik képességalapú csoportokban magyarból és matematikából, illetve alsó tagozaton a szülő választ, hogy a választható órakeret terhére angolt vagy felzárkóztatást kíván gyermekének.

Továbbtanulásnál az intézményben folytatja a tanulmányait 35 %, összességében a gimnáziumban továbbtanulók száma 40 %, a szakiskolákban továbbtanulók száma 21 %. A HH és HHH tanulók továbbtanulásának iránya főleg a szakiskola.

A lemorzsolódás elenyésző, a hiányzások mértéke viszont lassan növekszik.

Az iskola alsó tagozatán minden osztálynak van napközis csoportja, a felső tagozaton az 5. és a 6-7. osztályoknak van 1-1 napközis csoport.

Az iskolában 39 fő (6%) ingyen étkező diák van. A nem napközis, de étkező diákok aránya az általános iskolában 20 %.

Az épület 1998-ban bővítésre került. Az intézményben kéttannyelvű tagozat is működik. Az iskola helyet ad a településrész kulturális és társadalmi eseményeinek, valamint több, Felnémeten működő alapítványnak és civil szervezetnek is. Az iskola saját alapítványt is létrehozott, mely a rászoruló diákok támogatását és az iskola nyári táborának építését segít megvalósítani. A roma

tanulók aránya az általános iskolán belül 10-15%, míg a gimnáziumi évfolyamokon már csak 1-1 roma származású diák található.

Az iskolában fenntartói, alapítványi és pályázati támogatási lehetőségek révén folyamatos volt az eszközök, taneszközök cseréje illetve pótlása. Az épület állagát érintően egyre több a megoldandó gond. Jelentős problémát okoztak az elmúlt időszakban a beázások, amelyek érintették az aulát, az iskola egyéb részeit és a tornatermet is. A 2006. évet megelőző időszakokban végzett ez irányú munkák eredménytelenek voltak, de a tornaterem tetőzetén 2006/2007. őszen-telén végzett, mintegy 20 millió Ft. értékű, részleges rekonstrukció sikeresnek bizonyult. 2008 nyarán nagyszabású felújítás történt az intézményben. A tornaterem parkettája új lakkfelületet és pályafestést kapott, valamint az iskola tetőterében kialakításra került egy új tanterem, melyre a nyelvi előkészítő osztályok felfutása miatt volt szükség. A beruházás fedezetét teljes egészében az önkormányzat biztosította 17 millió Forint értékben.

Felnémetet, ahol a Béke telep fekszik rendszeres buszjárat köti össze Egerrel: 8, 8/a, 10, 11, 11/a, és 14-es buszok. Felnémeten belül, a telep kedvező helyzetben fekszik, hiszen a buszmegálló és a szolgáltatások gyalogosan is gyorsan és könnyen megközelíthetőek. A közlekedés területen egyetlen hátrány a telep és az óvoda közötti nagy távolság (az óvoda a Berván van). A gyermekek óvodába jutását a naponta kétszer közlekedő ovis-busz segíti.

VII.4. ÁLTALÁNOS HELYZETELEMZÉS

Ebben a fejezetben a szociális és oktatási közszolgáltatásokat, a bérletelés állomány összetételét és az alapítványok, civil szervezetek munkáját mutatjuk be. Az anti-szegregációs program elkészítéséhez ezen adatok ismerete feltétlenül szükséges, hiszen a programelemek a jelenlegi helyzetképhez igazodva kerülnek kidolgozásra.

VII.4.1. Szociális közszolgáltatások

Eger Megyei Jogú Város a szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készített. Az intézményi háttér és a feladatok komplexitása alapján 2007-ben a szociális és gyermekjóléti feladatellátásra vonatkozó együttes koncepció kidolgozására és elfogadására került sor.

A településen élők 0,5%-a kap rendszeres szociális segítyt, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a 0-18 éves korúak 11,2 %-a részesül. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő szülők 21,6 %-a nyilatkozott iskolai végzettségéről. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek azonban vélhetően többen vannak a településen, mint azt a bevételek mutatják.

A településen élők szociális helyzete

Mutatók	Összesen	%
Munkanélküliek száma a településen	1875	3,3
Ebből tartósan munkanélküli	338	0,6
Hány háztartás kap rendszeres szociális segítyt?	116	
Hányan kapnak rendszeres szociális segítyt?	290	0,5
Hány gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt?	1172	2,1
ebből Azon gyermekek száma, akiknek a szülei nyilatkoztak halmozottan hátrányos helyzetükről	254	21,6

Forrás: Eger EJV Települési és közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés, 2007

A szociális ellátások rendszere megfelel az Sztv-ben foglaltaknak. A pénzbeli és természetbeni ellátások a következők: időskorúak járadéka, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, átmeneti segély, közgyógyellátás, adósságkezelési szolgáltatás.

Eger Megyei Jogú Város az általa kötelezően ellátandó szociális szolgáltatások nagy részét helyben tudja biztosítani (lásd a táblázatban). Kisebbsége azonban még nem érhető el. Az ezekhez való hozzáférés javítására a kidolgozott tervet és ütemtervet a Szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza. A szegregáció oldása szempontjából fontosabb intézkedéseket a szegregátumokhoz kapcsolódó beavatkozási tervnél ismertetjük.

A szociális szolgáltatások helyzete a településen

MEGLÉVŐ SZOLGÁLTATÁSOK	HIÁNYZÓ SZOLGÁLTATÁSOK
Étkeztetés	Idősek gondozóháza
Házi segítségnyújtás	Fogyatékos személyek gondozóháza
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Pszichiátriai betegek nappali intézménye
Családsegítés	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona
Közösségi ellátások	Szenvedélybetegek átmeneti otthona
Támogató szolgáltatás	
Szociális információs szolgáltatás	
Utcai szociális munka	
Értelmi fogyatékosok nappali ellátása	
Idősek nappali ellátása	
Idősek otthona	
Hajléktalanok nappali ellátása	
Nappali melegedő	
Éjjeli menedékhely	
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	
Hajléktalanok ápoló, gondozó otthona	

Forrás: Eger EJV, Szolgáltatástervezési koncepció, 2007

A kiköltöztetéshez vezető díjhátralékosság megelőzésére, illetve a helyzet kezelésére Eger Megyei Jogú város adósságkezelési szolgáltatást működtet. A szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott lakhatást segítő ellátás, melyet az a család vagy személy vehet igénybe:

- a) akinek az adóssága meghaladja az ötvénezer forintot, és akinek a fennálló tartozása legalább hat havi, vagy a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá
- b) akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az önkormányzat rendeletében meghatározott összeghatárt, valamint
- c) aki a településen elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, feltéve, hogy vállalja az adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Az adósságkezelési támogatás nem haladhatja meg a hátralék 75 %-át, és legmagasabb összege 2008-ban nem több 200.000,- Ft-nál. Az adósok, így az önkormányzat támogatásával és az önerő vállalásával képesek a tartozásuk rendezésére. (Hivatkozott rendeletek a határozatokban: 1993. évi III. tv. 55-55/C. §-ai, a 30/1993. (II.17.) korm. rendelet 1-1/D. §-ai, valamint a helyi szociális és gyermekvédelmi támogatásokról szóló 21/2006. (V.25.) önk. rendelet 20-20/A. §-ai.)

Eger Megyei Jogú Város a közcélú foglalkoztatást a Segít a Város Alapítvánnyal közösen szervezi. Az elmúlt években sajnálatos módon jelentősen csökkentek a közcélú foglalkoztatás lehetőségei. 2005 előtt a foglalkoztatás mennyisége kizárólag az önkormányzat döntésétől függött, a feladatra nem volt költségvetési előirányzat, de a teljes foglalkoztatás költségét megtérítette a központi költségvetés. 2005-2006-ban kötött felhasználású normatívaként kapták meg a közcélú foglalkoztatásra fordítható költségvetési támogatást, ami az utolsó évben a 2003. évinek még az

1/3-át sem érte el. A minimálbér emelkedésének hatására a foglalkoztatás a 2003. évi szint 30 %-át sem éri el. A tendencia folytatódott, mivel a lehetőségek beszűkültek.

A Családsegítő Intézet jelentős szerepet vállal a szegregátumokban élők helyzetének kezelésében, javításában. Az alapellátások közé tartozik az étkeztetés (legalább napi egyszeri meleg étel biztosítása). Ez lehet ebéd, vagy vacsora is, melyet a Béke-telephez kiszállítanak, így az ott élők is egyszerűen vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A házi segítségnyújtás napi szinten működik. Leggyakrabban napi több órás gondozás iránti igény érkezik. Az igények leginkább a délelőtti órákra korlátozódnak, ami a munkaszervezésben komoly gondot jelent. Várakozó lista jelenleg nem működik, mivel a tapasztalatok szerint az azonnali segítséget igénylők, amennyiben nem kapnak rögtön segítséget, más megoldásokat keresnek (pl. magán gondozás).

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás iránti igény folyamatos. A szolgáltatás beindításától kezdve várakozó lista működik. Mivel ez az ellátási forma az otthonélés biztonságát erősíti és meghosszabbítja, ezért népszerű az ellátást igénybevevők körében.

A támogató szolgáltatás tevékenységi körébe tartozik a fogyatékosokkal élők részére egyéni szükségleteikhez igazodva (szociális esetszolgálat, szociális csoportmunka keretében) a lakáson belüli és kívüli segítségnyújtás, szállítás, tanácsadás, kapcsolatok kialakításának segítése. A fogyatékos személyek részéről jelentkező igényeket mind a személyi szállítás, mind a személyi segítség tekintetében ki tudják elégíteni. Az Sztv. módosítás jelentősen szűkítette az igénybevevők körét, ami komoly elégedetlenséget keltett azok körében, akik koruk, egészségi állapotuk miatt igényelték, de 2007-től korlátozottan, 2008-tól már egyáltalán nem jogosultak a szolgáltatásra.

Idősek nappali ellátását az intézmény jelenleg a szolgáltatást a kérelmezők részére biztosítani tudja, mivel a cserélődés házi segítségnyújtásba kerülés, bentlakásos intézménybe történő elhelyezés, elhalálozás miatt nagymértékű.

Az értelmi fogyatékosok nappali ellátási körébe jelenleg 30 fő vehető fel.

A családsegítés két központon keresztül valósul meg: Belvárosi Családsegítő Csoport és a Északi Városrész Családsegítő és Információs Iroda.

VII.4.2. Oktatási közszolgáltatások

A településen élők számára az oktatási közszolgáltatások szinte mindegyike helyben megtalálható, kivétel a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, mely jelenleg ellátatlan feladat. Jóllehet a Heves megyei Pedagógiai Intézet minden évben kiad egy tájékoztató füzetet a megyei szintű továbbtanulási lehetőségekről, amellyel információt szolgáltat az érdeklődők számára, de szakemberekkel, szolgáltatással nem támogatja a továbbtanulási döntést.

A településen élők számára elérhető közszolgáltatások

Gyógypedagógiai tanácsadás	Városi Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet
Korai fejlesztés, gondozás	Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
Fejlesztő felkészítés	Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
Nevelési tanácsadás	Városi Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet
Logopédiai ellátás	Városi Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet
	Óvodák közül helyben elérhető: Tavasz úti, Joó János, Szivárvány, Epreskert úti (itt csak az ide járó gyerekek ellátása történik)
	Általános iskolák közül: a Móra F. Általános Iskolában
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézet
Gyógytestnevelés	Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola Dobó István Gimnázium

Forrás: Eger Megyei Jogú Város Települési Közoktatási
Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés, 2007

Eger Megyei Jogú Város 2008-ban Közoktatási Esélyegyenlőségi Tervet készített elősegítve ezzel az oktatási integrációt és azt, hogy a minőségi oktatás mindenki számára elérhetővé válhasson. Az Intézkedési Terv céljai között szerepel az esélyegyenlőség biztosítása. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének elengedhetetlen feltétele, hogy az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, segítő, felzárkóztató képzések bevezetése történjen meg, melyek csökkentik meglévő hátrányaikat és elősegítik beilleszkedésüket az integrált környezetbe.

Óvodai ellátás

A városban 21 óvoda működik, melyből 17 óvoda 1 tagóvodával városi önkormányzati fenntartású. Az óvodai ellátóhálózat területileg jól lefedi a várost. Az intézmények többségében a gyermekek száma meghaladja a férőhelyek számát.

Az önkormányzati óvodák átlagát tekintve a hátrányos helyzetű⁶ gyermekek aránya 14% (ez egy csoportra vetítve átlagosan 3,4 főt jelent), és 5 %-os a halmozottan hátrányos helyzetű⁷ gyermekek aránya (csoportonként átlag: 1,06 fő).

Ebben a tekintetben, a legrosszabb helyzetben az északi városrész 2 óvodája van, ahová a Béke-telep és a Szala-telep roma lakossága írathatja be gyermekeit. Ezekben az óvodákban igen magas a HHH-s és roma (20-30%) gyermekek száma. A HHH-s gyermekek aránya kiugróan magas a Berva lakótelepi napközisotthonos óvodában és magas a Tavasz úti és a Vízimolnár úti (Gyermeklánc) óvodákban. Ezen túlmenően a Tavasz úti óvodában igen magas (23 fő) a körzeten kívüli HHH-s gyermekek aránya is.

A védőnők adatai alapján jelenleg a 3-5 éves korú gyermekek közül 34 fő nem jár óvodába. Közülük 20 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

Az SNI-s gyermekek együttes aránya a városban lakó gyermekekhez és országos átlaghoz viszonyítva 0,12%, így ezen a területen tervszerű, komplex beavatkozás nem szükséges.

Általános iskolák

A városban 15 általános iskola működik, melyből 8 iskola önkormányzati fenntartású. Három iskola a Heves megyei Önkormányzat fenntartásában működik (Arany János Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola; Mlinó István Általános Iskola, Diákotthon, Óvoda és Szakszolgálat; Szalpartti Speciális Oktatási- Nevelési Központ és Szakszolgálat). Egy iskola az Egri Főegyházmegye fenntartásában működik (Deák Ferenc Római Katolikus Általános Iskola), egyet pedig az Angolkisasszonyok Szerzetesrend tart fenn (Sancta Mária Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézet Leánygimnázium és Kollégium). Az Eszterházy Károly Főiskola fenntartásában szintén egy iskola működik (Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény). Egy speciális iskolát az Egri Autista Alapítvány tart fenn (Egri Autisták Speciális Iskolája és Óvodája).

Az önkormányzati fenntartású általános iskolák területi elhelyezkedése egyenetlen. Ebből adódóan a működési (beiskolázási) körzeteik nagyok. A nem helyi önkormányzati fenntartású intézményeknek nincs működési (beiskolázási) körzetük.

⁶ Kt. 121. §. (1) bekezdés 14. pontja szerint: Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította;

⁷ E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló: akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;

Az önkormányzati általános iskolákban tanulók 74 %-a egri lakos (14 % HH/ 5,2% HHH) 19 %-a bejáró, 7 %-a, a társulási viszonyok miatt városon kívüli telephelyeken veszi igénybe az általános iskolát.

A helyi hátrányos helyzetűek aránya az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású iskolákban közel azonos. A halmozottan hátrányos helyzetűek aránya azonban a nem önkormányzati iskolákban 16 %, háromszoros az önkormányzati általános iskolákhoz képest, ahol 5,21 % a HHH arány. (Az Arany János Általános Iskola és Szakiskola 65%HHH, a Szalparti EGYMI 9,36% HHH, Deák Ferenc Római Katolikus Általános Iskola 11,25% HHH.)

Az adatok alapján a HH és HHH tanulók által kevésbé látogatott (Lenkey, Hunyadi, Kemény) általános iskolákban a tanulólétszám relatíve nő, míg a nagyobb hátrányos helyzetű tanulói körrel bíró iskolákban – egy kivételével (Pásztorvölgyi) – csökkenés tapasztalható.

A város iskolái közötti meglévő HHH arányeltérések az egyes általános iskolák között nem haladják meg a 25%-os eltérést. Az iskolák közötti különbségeket azonban mélyíti az iskolán belüli elkülönítést eredményező közvetett vagy közvetlen gyakorlat (emelt szintű oktatás, tagozat, csoportbontás).

A közoktatást szabályozó törvényi változások miatt külön kell foglalkozni a Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola helyzetével: Eger Megyei Jogú Város fenntartásában működő általános iskolák közül a Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola az előírt létszámfeltételeket nem tudja teljesíteni, ezért az önkormányzat 2007 januárjában továbbműködtetési engedélyezési kérelmet nyújtott be. Az Oktatási Hivatal a határozatában a 2008/2009-es tanévtől kezdődően, határozatlan időre engedélyezte a Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola önálló intézményként való tovább működtetését. Mivel az intézmény speciális feladatokat lát el Egerben és Eger térségében, ezért a többi hasonló feladatot ellátó intézménnyel együtt célszerű figyelembe venni a jövőbeni feladatellátásukat.

Intézményi és szervezeti együttműködések

A valamilyen mértékben hátrányos helyzetű gyermekeket nagy arányban oktató intézmények folyamatos kapcsolatot tartanak fent az illetékes gyermekvédelmi, szociális és egészségügyi intézményekkel, illetve pedagógiai szakszolgálatokkal a gyermekek érdekeit veszélyeztető problémák megoldása érdekében. A Felsővárosi, Pásztorvölgyi és Móra iskola, ahol 10-40 % roma származású diák tanul, az egri CKÖ-vel alkalmi kapcsolati viszonyban áll. A roma gyermekek intézményi jelenléte ellenére kisebbségi programot csak a Felsővárosi Általános Iskola folytat. A Pásztorvölgyiben a Hon- és népismeret tantárgyban kapott kevés helyet a roma kultúra. A Pásztorvölgyi iskola a SZETA egri szervezetével is aktív kapcsolatot tart fenn, a SZETA rendszeresen itt tartja a hátrányos és roma gyerekek számára játszóházait.

Iskolán kívüli programokban való részvétel

Az Útravaló segítő programban a Felsővárosi és a Pásztorvölgyi iskolából vesz részt hátrányos helyzetű tanuló. Csak egy-két iskola használja ki az Arany János Program lehetőségeit. A szülők szélesebb körű tájékoztatásával, nagyobb igény generálható a programok iránt, melyek igen jelentős szerepet játszhatnak a helyzet megoldásában. Tanoda a városban jelenleg még nem működik. A helyzet kezelésére a következő intézkedésekre lesz szükség:

1. Törekedni kell a hátrányos helyzetű tanulók iskolán kívüli programokba történő még nagyobb arányú bevonására.
2. Elő kell segíteni, hogy a tanulók minél nagyobb arányban lépjenek be a haladásukat segítő ösztöndíj és mentor rendszerű programokba. Ki kell alakítani az eddig nem használt támogatási formák felhasználásának kereteit.
3. A programokba bekapcsolódott tanulók továbbhaladását monitorozni kell.

Az általános iskolai közoktatás integráltsága

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
1	Lenkey J. Ált. Isk.	440	0	2	0	0	0	440	0	2	0	0
31458	Hunyadi M. Ált. Isk.	764	10	9	550	10	9	214	0	0	0	0
31462	Felsővárosi Ált. Isk.	275	66	26	248	65	26	27	1	0	0	0
31462	Felsővárosi Ált. Isk. Balassi B. Tagisk.	639	36	28	231	31	28	408	5	0	0	0
31462	Felsővárosi Ált. Isk Tinódi S. Tagisk.	371	31	16	233	26	14	138	5	2	0	0
31460	Dr. Kemény F. Ált. Isk.	591	0	24	403	0	24	188	0	0	0	0
31607	Pásztorvölgyi Ált. Isk. és Gimn.	380	46	14	380	46	14	0	0	0	0	0
38520	Móra F. Ált. Isk. és Elők. Szakisk.	88	18	88	0	0	0	0	0	0	88	18
31455	Deák F. Róm. Kat. Ált. Isk.	320	22	34	320	21	34	19	1	0	0	0
31608	Sancta Maria Ált. Isk. /Angolkisassz./	61	0	0	61	0	0	0	0	0	0	0
200679	EKTF Gyakorló Ált. Isk.	1025	7	8	443	0	3	582	7	5	0	0
31461	Arany János Ált. Isk. és Szakisk.	114	14	83	114	14	83	0	0	0	0	0
38522	Mlínkó I. Egys. Gyógyp. Módszt. Int.	90	31	64	64	19	64	0	0	0	26	12
	Összesen	5177	281	396	3047	232	299	2016	19	9	114	30

Forrás: Eger MJV Önkormányzat Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Iroda - Adatszolgáltatás ideje: 2008.06.

Középfokú oktatás

Eger Megyei Jogú Városban a húsz középfokú neveléssel-oktatással foglalkozó intézmény van. Az intézmények nagyobb hányada nem önkormányzati fenntartású. A gimnáziumi képzést folytató intézményeknél ez az arány 50-50 %. Közoktatási/feladatellátási megállapodás a nem önkormányzati iskolák és a város önkormányzata között csak a Wigner SZKP-vel és a Gyakorlóval van.

Az intézmények felében gimnáziumi képzés folyik. A négy iskola közül kettő tiszta profilú gimnázium, egy egységes iskola (általános iskola és gimnázium), egy pedig szakképző intézmény is egyben.

Az alapítványi fenntartásban működő középfokú neveléssel-oktatással foglalkozó intézményekre elsősorban szakközépiskolai, szakiskolai képzés, valamint a szakképzés jellemző, közülük mindössze egyben folyik gimnáziumi képzés is. A Heves Megye Önkormányzata által fenntartott intézmények speciális szakiskolai feladatokat látnak el. Az egyházi jogi személy, valamint az állami felsőoktatási intézmény fenntartásában működő, középfokú neveléssel-oktatással foglalkozó intézmények elsősorban gimnáziumi képzést folytatnak.

Az önkormányzati iskolák tanulólétszáma évek óta csökken az egyéb fenntartású szakképzést is folytató iskolák tanulóinak száma az utóbbi három évben inkább növekedett. A más településről bejáró tanulók létszáma a szakképző intézményekben a legmagasabb, de létszámukban és annak arányában is lassú csökkenés tapasztalható az önkormányzati és az egyéb fenntartású intézményeknél egyaránt.

Eger város szakképző intézményeinek képzési szerkezete pozitív és negatív vonásokat is mutat. Az egyik oldalon az önkormányzati intézmények szakképzési kínálatát jól kiegészítik az egyéb fenntartású intézmények. Ugyanakkor ez a helyzet több szakmacsoport esetében képzési párhuzamosságokat teremt. A vegyipar és a környezetvédelem-vízgazdálkodás szakmacsoportokon kívül a városban működő szakképzést is folytató iskolák 19 szakmacsoportban oktatnak, ezáltal biztosítják Eger, mint iskolaváros szakképzési kínálatának sokszínűségét. Képzési párhuzamosság 8 szakmacsoportban (a gépészet, elektronika-elektrotechnika, informatika, könnyűipar, közgazdaságtan, kereskedelem-marketing, vendéglátás-idegenforgalom és mezőgazdaság) található. A képző intézmények nagy száma és a képzési rendszer párhuzamosságai azonban a rendelkezésre álló központi és helyi források elaprózását eredményezi, illetve a sokszínűség ellenére sem képes a szakképzési rendszer a helyi munkaerőpiac igényeit maradék nélkül és megfelelő színvonalon kielégíteni.

Az önkormányzat iskolázottságot növelő, integrációt segítő programjai

Az önkormányzat jelenleg is számos olyan programot működtet, melyek a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatal felnőttek integrációját segíti, továbbtanulását mozdítja elő, illetve ezen keresztül növeli iskolázottsági szintjét.

A korszerű tudás, a piacképes szakmai képzettség megszerzésének segítése

1. „TISZK”: Eger Megyei Jogú Város HEFOP pályázat keretéből kapott támogatás a Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozására. A szakképző központ célkitűzései által olyan sokoldalúan kihasználható szakképző intézet jött létre, amelynek köszönhetően növekedni fognak a célcsoportok munkaerő-piaci esélyei, javulni fog a hátrányos helyzetű csoportok helyzete, a tanulók lemorzsolódásának lényeges csökkenése, valamint az élethosszig való tanulás alapképességeinek megszerzése valósulhat meg. Mindezen szempontok együttesen járulnak hozzá a térség versenyképességének növeléséhez és a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőtlenségének csökkentéséhez.

2. Ösztöndíj rendszer

Az Egerben élő roma népesség iskolai végzettsége – ahogyan országos viszonylatban, úgy itt is – igen alacsony. A fiatalok iskolába járási hajlandósága az oktatási rendszerben eltöltött évekkal egyenes arányban csökken. Igen alacsony azok aránya, akik érettségit szereznek (10% alatti), és csak néhányan tanulnak tovább valamelyik felsőfokú oktatási intézményben. A 18 éves korig tartó tankötelezettség és megfelelő ösztöndíj- és ösztönzőrendszer kombinációjával próbálja az önkormányzat minél tovább sikeresen az oktatási rendszerben tartani a tanulókat, illetve elősegíteni, hogy a motiváltabb és tehetségesebb tanulók továbbtanulhassanak.

„Városi Ifjúsági Ösztöndíj”: A város tanuló ifjúságának támogatása, valamint történelmi városunkhoz való kötődésük erősítése érdekében

Eger Város Önkormányzata 2001. évben "Eger Város Ösztöndíjasa" címmel tanulmányi ösztöndíjat alapított. Azok az egri diákok kaphatnak tanulmányaikhoz támogatást, akik jó tanulmányi eredménnyel rendelkeznek, tehetségesek, valamint szociálisan is rászorulnak. Évente két alkalommal kerül kiírásra a pályázat. A pályázat útján elnyerhető ösztöndíj 5 hónapra jár: tanulmányi félévenként szeptember-január, illetve február-június időtartamra, melynek havi összege a mindenkorinál öregségi nyugdíjminimum egyharmada (középfokon), illetve kétharmada (felsőfokon). Az Ifjúsági Cselekvési Tervben szerepel az **„Eger város ösztöndíjasa”** címben részesülő fiatalok számának növelése, melyet ebben az évben forráshiány miatt nem tudtak megvalósítani.

3. A tanulási hátránnyal küzdő, illetve társadalmilag hátrányos helyzetű fiatalok szociális és mentális felzárkóztatásának előmozdítása.

Ez a célkitűzés hangsúlyosan szerepel az Ifjúsági Cselekvési Tervben is. Ehhez kapcsolódó munkát végzett a Konszenzus Alapítvány, melynek több projektje is futott a Városi Ifjúsági Centrumban. A jövőben hasonló programok indítására lenne szükség – esetleg ezek megismétlésére.

- „PERSPEKTÍVA - Eger és kistérsége komplex, integrált és differenciált fejlesztésközpontú foglalkoztatási szolgáltatások programja”- munkában való elhelyezkedést segítő program, pályakezdő fiataloknak, tartós munkanélkülieknek 2006/2007 folyamán. Célja a hátrányos helyzetű lakosságból rekrutálódott célcsoportokra irányuló komplex, integrált és differenciált szolgáltatásainkkal elérni, hogy az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedési esélyeik javulnak és a munkába állítottak tartósan foglalkoztatottakká válnak.
- 4M – *„Megoldás Munkáltatóknak és Megváltozott munkaképességű Munkavállalóknak”*
A 2007. augusztusában indult program, mely a PERSPEKTÍVA tapasztalataira, módszereire építve egy speciális célcsoporttal, a megváltozott munkaképességűekkel foglalkozott. Célja, hogy a megváltozott munkaképességű emberek megmaradt munkaképességének feltárásával, a meglévő munkaerő-piaci eszközök hatékony felhasználása a munkaügyi központok, állami, önkormányzati intézmények, civil szervezetek és vállalkozások tevékenységének, szolgáltatásainak összehangolt működtetésével, nyújtson személyi tanácsadók segítségével, egyénre szabott munkaerő-piaci szolgáltatást.

- 4. Gyermektáboroztatás** – A hátrányos helyzetű gyermekek segítésének, ezen belül a gyermekek nyári táboroztatásának több évre visszanyúló hagyománya van. Az elmúlt három évben mind az önkormányzati, mind a megyei önkormányzati oktatási intézmények tanulói és ezen belül a hátrányos helyzetű tanulók vettek részt a táborozásban, melynek költségét az utóbbi tanulók esetében teljes egészében az önkormányzat állta.
- 5. Pénzbeli támogatás** - Az önkormányzat rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást nyújt a rászoruló családoknak. A rászorultságot jogszabály határozza meg. Az elmúlt évben Ezen kívül további jogszabályban előírt támogatásokat is nyújt, mint amilyen a tankönyvvásárlási, étkeztetési, gyógykezelési támogatás.

VII.4.3. A bérlakás állomány jellemzői

Eger Megyei Jogú Város önkormányzati bérlakás állománya 1994 és 2007 között megközelítőleg harmadára csökkent. A 3119 önkormányzati bérlakás jelentős részét 2001-ig adták el. A bérlakás állomány a Széchenyi Terv keretében felépített 175 lakással emelkedett. Azóta azonban bérlakás-építési program nem volt, a bérlakások száma az eladások miatt kismértékben ismét csökkent. Jelenleg 911 bérlakással rendelkezik az önkormányzat

A bérlakás állomány változása 1994-2007

Év	Bérlakás összesen	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Komf.nélk.	Szükség
1994 ⁸	3119	1678	1249	21	149	22
1999	1037	594	320	15	97	11
2001	857	517	253	14	63	10
2003	954	670	235	9	32	8
2007	921	668	226	7	20	0

Forrás: Eger EJV, Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Iroda, 2008

A bérlakás állomány jelentős része, szociális alapon kerül kiutalásra, és csak kisebb, szinte elenyésző hányad a költségelvű, illetve piaci alapon bérbe adott lakás. Ezek mellett a típusok mellett van még néhány olyan lakás, melyre a bérlőkijelölés jogával nem az önkormányzat, hanem a főiskola rendelkezik.

A bérlakás-állomány bérbeadás típusa szerinti megoszlása

Bérlakások	Aránya	Száma
Szociális alapú bérlakás	88,1 %	803
Költségelvű bérlakás	8,1 %	74
Piaci alapú bérlakás	0,5 %	5
Főiskolai bérbeadású	3,2 %	29
Összes bérlakás	100,0 %	911

Forrás: EVAT Zrt., 2008.

A piaci alapon történő bérbeadásra, jelenleg az jogosult, akinek az egy főre eső havi nettó átlagjövedelme eléri a mindenkorin öregségi nyugdíjminimum 250 %-át, vagy más, hiteltérdemlő módon igazolja, hogy a piaci lakbér megfizetésére képes.

⁸ 1994 a vételi jog 1. éve, 1999 a vételi jog vége

Önkormányzati tulajdonú bérlakás költségelven történő bérvételére az jogosult, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem meghaladja mindenkor öregségi nyugdíjminimum 250 %-át.

Szociális célú bérlakásra jelenleg pályázatot azok nyújthatnak be, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg mindenkor öregségi nyugdíjminimum 250 %-át, és vagyona nincs.

Adósság-kezelési eljárás során történő bérbeadás feltétele olyan hátralékkal terhelt önkormányzati bérlakás, melynek a hátraléka a bérleti jog értékének 10 %-át nem haladja meg. A bérlőnek vállalnia kell, hogy alacsonyabb komfortfokozatú, vagy kisebb alapterületű bérlakásba költözik át, és a továbbiakban a hátralékfizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tesz.

A lakások bérbeadásának jogcímei

piaci alapon történő bérbeadás, költségelven történő bérbeadás,	
szociális alapon történő bérbeadás:	szociális helyzet alapján történő bérbeadás
	Garzonházban történő elhelyezésre irányuló bérbeadás
	Nyugdíjasházban történő elhelyezésre irányuló bérbeadás
	Eger, Pozsonyi utcai Fecskeházban történő elhelyezésre irányuló bérbeadás,
városi közérdekkel kapcsolatos bérbeadás, adósság-kezelési eljárás során történő bérbeadás, lakáscsere során történő bérbeadás minőségi lakáscsere során történő bérbeadás, szociális intézményből elbocsátott személy részére történő bérbeadás, rendkívüli élethelyzet alapján történő bérbeadás, hátralék rendezése során történő bérbeadás.	

Forrás: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának 42/2004 (XII.17.)rendelete az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának szabályairól

A bérlakás állományt az önkormányzat tulajdonában lévő EVAT Zrt. kezeli. A lakbérkonstrukció úgy lett kialakítva, hogy az a különböző bérbeadási elveknek megfelelő anyagi erőt jelezze:

A költségelví lakbér havi mértéke 2008. április 1-jétől:

- a.) összkomfortos és komfortos lakás esetében 500 Ft/m²/hó
- b.) félkomfortos lakás esetében, az a.) érték 50 %-a, 250 Ft/m²/hó
- c.) komfort nélküli lakás esetében, az a.) érték 20 %-a, 100 Ft/m²/hó
- d.) szükségülakás esetében az a.) 10 %-a, 50 Ft/m²/hó

Piaci alapon történő bérbeadás esetén a lakbér költségelví lakbér 150 %-a. (750 Ft/m²/hó)

A szociális lakbér a költségelví lakbérek

- a.) 40 %-a (200 Ft), ha a bérlő(k) egy fogyasztási egységre jutó jövedelme a mindenkor öregségi nyugdíjminimum 175 %-át, (47.477 Ft)
- b.) 50 %-a (250 Ft), ha a 200 %-át, (54.260 Ft)
- c.) 60 %-a (300 Ft), ha a 225 %-át, (61.042 Ft)
- d.) 70 %-a (350 Ft), ha a 250 %-át (67.825 Ft)

nem haladja meg, és nincs az önkormányzat rendeletében meghatározottnál nagyobb mértékű vagyonuk.

A város bérlakásaink 88,1%-a szociális alapon került kiutalásra, jelezve a jövedelmi helyzetük alapján szociális alapú bérlakásra szoruló jelentős számát.

Ezeknek a lakásoknak a lakbére a bentlakók számára megfizethető. A díjhátralékosság nem is annyira a lakbérekre, mint inkább a közüzemi díjak fizetésére vonatkozik.

Egerben igen kevesen laknak önkormányzati bérlőkijelölésű-piaci alapú bérlakásban, ami egyrészt abból fakad, hogy az önkormányzat a szociális alapon jelentkezők igényeit sem tudja kielégíteni. Másrészt abból, hogy a lakásigénylők piaci alapon gyorsan találnak lakást az egri ingatlanpiacon is.

A bérlakások között mindenféle komfort fokozatú megtalálható. Van ugyan néhány szükséglakás, komfort nélküli, illetve félkomfortos lakás is, a jelentős rész azonban ennél magasabb komfortfokozati osztályba tartozik: 23% komfortos és 73,3% összkomfortos. Ez azt is jelzi, hogy a lakások túlnyomó része távfűtéses lakótelepen, mégpedig a Felsővárosi lakótelepen van.

A bérlakás-állomány komfortfokozat szerinti megoszlása

Bérlakások	Aránya	Száma
Szükséglakás	0,3 %	3
Komfort nélküli	2,3 %	21
Félkomfortos	1,1 %	10
Komfortos	22,9 %	209
Összkomfortos	73,3 %	668
Összes bérlakás	100,0 %	911

Forrás: EVAT Zrt., 2008.

A lakások szoba szám, illetve nagyság szerinti megoszlása igen heterogén. A spektrum a legkisebb 15-18 m²-es szükséglakásoktól, a 138 m²-es összkomfortos lakásokig terjed. Az önkormányzati bérlakások 60 %-a igen kicsi, 48 m² alatti területű (általában egyszobás) lakás. A 35 m² alatti lakások egyszobásak, a 35-48 m² közöttiek – köszönhetően annak, hogy lakótelepen vannak – 1,5 szobásak. Az ennél nagyobb lakások között megtalálhatók a 2 szobás, az 1+2 feles, a 2,5 szobás, a 3 szobás, és a 2+2 feles lakástípusok.

A bérlakás-állomány nagyság és szobaszám szerinti megoszlása

Bérlakások	Aránya	Száma
15 – 29 m ²	10,8	98
30 – 48 m ²	49,2	448
49 – 55 m ²	21,6	197
56 – 70 m ²	14,4	131
71 – 138 m ²	4,1	37
Összes bérlakás	100,0 %	911

Forrás: EVAT Zrt., 2008.

Jelenleg 200 család szociális alapú bérlakás igényét tartja nyilván az önkormányzat. Az igénylők 40-45%-a roma, egy részük a problémás Béke-telepen lakik, más részük a város más részén lévő szociális bérlakásokban (ők olcsóbb fenntartású, esetleg nagyobb lakásra várnak).

Az igények kielégítésénél nehezítő tényező a szociális bérlakások között a távfűtéses lakások túl magas száma. Az igénylők jelentős részének anyagi helyzete olyan, mely nem teszi lehetővé egy ilyen drága rezsiű lakás fenntartását. Hosszú távon tehát az önkormányzatnak át kell gondolni azt, hogy mennyivel lenne előnyösebb, ha bérlakás-állománya összetételét megváltoztatná.

Alapítványok, civil szervezetek

A szegregáció oldásában elsődleges szerepet vállalhatnak a helyzetet és a környezetet ismerő, a területen több éve dolgozó alapítványok és civil szervezetek. A rehabilitációs programok is csak ezen szervezetek aktív közreműködésével lehetnek sikeresek, illetve eredményeik így válhatnak fenntarthatóvá.

Eger Megyei Jogú Városban több ilyen szervezet is működik:

A *Segít a Város Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány* alapítójának célja a hátrányos helyzetű, illetve fogyatékkal élők támogatása, képzése és foglalkoztatásuk szervezése, valamint a kulturális és etnikai elnyomás alatt élők támogatása. A kitűzött célokat kiállítások, ismeretterjesztő előadások szervezésével kívánja elérni a szervezet. Az Önkormányzattal együttműködve, szerződés alapján közhasznú illetve közcélú munkások foglalkoztatását valósítja meg az Alapítvány.

A *Felnémet Kultúrájáért Alapítvány* kilenc éve folytatja tevékenységét. Célja: Felnémet városrész kulturális örökségének megőrzése és közösségi ünnepeinek, hagyományainak megtartásának segítése, biztosítása.

A városrészben minden évben a következő események kerülnek megrendezésre:

- A Felnémeti búcsú, melynek előestéjén helytörténeti kiállítás nyílik a helyi fiókkönyvtárban, illetve a Pásztorvölgyi Általános Iskola és Gimnázium aulájában. A megnyitón az iskola diákjai, tanárai mellett jelentős számban vesznek részt a városrész vállalkozói, polgárai.
- Az évről-évre megrendezendő szüreti-játsszóház játékos formában segít a gyermekekhez közelebb hozni a városrész gazdag – elsősorban a szürettel kapcsolatos – hagyományait. A szüreti bálók megrendezésével az alapítvány arra törekszik, hogy igazi fórumot teremtsen a városrész polgárai, vállalkozói számára egymás jobb megismerésére, egy színvonalas, kötetlen rendezvény keretében.

A *Szegényeket Támogató Alap (SZETA)* Alapítványának célja: az egri és Eger környékén élő rászorulóknak pénzbeli juttatásokkal, intézményi elhelyezéssel történő segítése. Az Alapítvány azokra a rétegekre koncentrál, amely esetében a napi, elemi létszükségletek előteremtése nem biztosított. Ennek megfelelően az Alapítvány kiemelt figyelmet fordít a roma családok, fiatalok és gyermekek társadalmi integrációjának javítására, mobilitási esélyeik javítására, érdekeik szociális és jogi képviselésére, diszkrimináció elleni védelmükre, illetve etnikai identitásuk megőrzésére.

Az Alapítvány célja továbbá a gyermek átmeneti otthon működtetését ellátni. Feladata: minden olyan gyermek számára lakhatást biztosítani, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy gondozási helyét elhagyni kényszerült. Az Alapítvány ruharaktárt is működtet, amelynek funkciója a lakossági adományok továbbítása a rászorulóknak számára.

A *Konszenzus Alapítvány Ifjúságsegítő Szervezete* 2005. február elejétől tart fejlesztő csoportfoglalkozást a 14. Sz. Arany János Általános Iskolában. Ez az iskola többszörösen hátrányos helyzetű, tanulási- és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek oktatásával, nevelésével foglalkozik. A fejlesztő foglalkozás eredményeként a lányok a varrónői szakmát tanulják ki, a fiúk szőlészeti szakmunkásokként végeznek. A szervezet e mellett elindította a „Patronus Juvenilis” Komplex Ifjúsági Kistérségi Bűnmegelőzési Projektet, melynek célcsoportja a projekt közvetlen célcsoportja: Eger városában és kistérsége településein élő 16-25 év közötti, iskolából kimaradt fiatalok, és fiatal felnőttek csoportja

A szegregáció oldásában közreműködő alapítványok és civil szervezetek

Megnevezés	Alapításának időpontja	Foglalkoztatottak száma
Segít a Város Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány	1993	3 fő
Felnémet Kultúrájájáért Alapítvány	1997	nincs állandó alkalmazottja, kuratórium tagjai, és elnöke irányítja a szervezetet
SZETA Egri Alapítványa	1989 (a gyermekek átmeneti otthonát 1998 óta működteti)	5 fő, valamint közcélú foglalkoztatottak és önkéntesek
Konszenzus Alapítvány Ifjúságsegítő Szervezete	2004	5 fő

VII.5. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

Az Anti-szegregációs program célja a helyzetfeltárás nyomán felmerült kérdésekre, problémákra választ adó megoldások, javaslatok bemutatása, program készítése.

Eger Megyei Jogú Város jelenleg is működő program elemeket alkalmaz a szegregált területek kezelésére. Célja azonban, hogy ezeket a programelemeket összehangolja, illetve az eszközöket még jobban koncentrálja a szegregált területekre.

A szegregátumokkal kapcsolatos beavatkozások általában két típusba sorolhatók: a szegregált területek rehabilitációja, vagy a telepek felszámolása. Egerben két szegregátum található, mely mind a népszámlálási, mind az önkormányzati adatok alapján a telep kategóriába tartozott 2001-ben is, és azóta a helyzetben jelentős változás (romlás vagy javulás) nem történt. Mindkét terület a város szélén, de még a városi szövetbe ágyazottan helyezkedik el.

Az Anti-szegregációs program megfogalmazásához nem csak a szegregált területek mutatóinak ismeretére van szükség, hanem egy olyan általános helyzetelemzésre is, mely az oktatási és szociális esélyegyenlőség kérdését és a bérletáshelyzetet járja körül. Ezeket az általános elemzéseket a program első fejezetében tesszük meg, majd összefoglaljuk a város általános, roma esélyegyenlőségi, oktatási, szociális intézkedéseit, melyekkel a város elő kívánja segíteni a szegregátumok integrációját és meg kívánja akadályozni a veszélyeztetett területek helyzetének romlását. Ezután térünk át a program konkrét lépéseire.

Az Anti-szegregációs terv csak az egyik, de igen fontos részét képezi a települési esélyegyenlőségi program kidolgozásának. Az Anti-szegregációs terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Az önkormányzat további, az esélyegyenlőség biztosítását, a szegregáció csökkentését célzó terveket dolgoz ki. Az egyik ilyen az Eger Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Akcióterve, amelyben szereplő intézkedéseket, melyek szélesebb és mélyebb értelemben járulnak hozzá a szegregáció csökkentéséhez a program készítésénél figyelembe vettünk és az iskolai szegregáció csökkentésére tervezett programelemek közé egyes intézkedéseit beemeltük.

VII.5.1. A munkaerőpiaci integráció

A foglalkoztatás bővítése a szegregátumok felszámolásának egyik kulcskérdése. A beavatkozás célja a két területen élő – főként roma népesség – munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, elsősorban szakképzéssel és új munkahelyek teremtésével. Bár az egri szegregátumok aktív korú lakóinak jelentős hányada munkanélküli, e mellett aktívan dolgozik a fekete gazdaságban. A programnak tehát nem csak új munkahelyeket kell teremtenie számukra, hanem meg kell próbálnia foglalkoztatásuk kifehérítését is. Az itt élők foglalkoztatását ezen túlmenően képzéssel, és programokkal kell ösztönözni. Egyszerre kell megközelíteni a munkaadói és munkavállalói oldalt. Nem csak képzéseket és átképzéseket kell indítani, hanem munkahely-teremtő, elhelyezkedést segítő programokat kell bevezetni. Ezek az intézkedések nem csak rendszeres és legális jövedelemforrást, hanem az élet más területein megvalósuló integrációt is jelentenének, többek között a saját lakókörnyezet fejlesztésén keresztül is. Így hosszú távon nem csak a lakosság, hanem a terület helyzete is stabilizálhatóvá válhat.

Munkába állás segítése

Az elhelyezkedés elősegítéséhez olyan információkra van szükség, melyek a tartósan munkanélküliekhez általában nem jutnak el. Jelenleg a Munkaügyi Központ és a Családsegítő Szolgálat munkatársai végzik ezt a feladatot, melynek egységes, jól átlátható és hatékonyabb formát adna, és az információk naprakész szolgáltatását segítené elő a foglalkoztatási információs pontok (FIP) létrehozása és működtetése a város különböző pontjain. Lehetőség szerint a szegregátumokhoz közel – tehát Felnémeten és a Felsővárosi lakótelep környezetében. Az FIP-k kapcsolhatók lehetnek a Családsegítő Szolgálatok, vagy más önkormányzati intézmény épületéhez. Az információs ponton mindenképpen legalább egy olyan szociális területen járatos tanácsadót javasolt alkalmazni, aki ismeri a szegregátumban élőket, és kapcsolatot tart velük, tájékoztatja őket a lehetőségekről. E mellett személyre szabott konzultációval segíti elő az elhelyezkedést, ha szükséges a képzések kiválasztását, a tanulmányok megkezdését.

A fiatalok közül igen sokan válnak ún. pályakezdő munkanélkülivé. Az ő számukra, már az iskolai tanulmányaik befejezésének évében karriertervezést javasolt biztosítani. Ehhez az FIP munkatársai személyre szabottan az iskolákba kitelepülve nyújthatnak segítséget.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Foglalkoztatási Információs Pont kialakítása és működtetése	Eger – Munkaügyi Kirendeltség vezető Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Munkaügyi kirendeltség által kezelt forrás TAMOP aktuális pályázatai	Információs Pont felállítása, 3 fő alkalmazása
Karriertervezési Tanácsadó Szolgálat létrehozása és működtetése	Eger MJV önkormányzata – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2011	TAMOP aktuális pályázatai	Létrejön a karrier tanácsadó

Munkahelyteremtés önkormányzati fenntartású intézményeknél és beruházásoknál

Az önkormányzat tervei között szerepel, hogy egy újabb munkaerő-piaci integráció, képzési, átképzési, munkahely-teremtési, elhelyezkedést, segítő programot indítson. Korábban már volt ilyen sikeres programja: 2004-ben pályázati program keretében 55 munkanélkülit próbáltak visszavezetni a munkaerőpiacra. A képzés során a résztvevők szociális jellegű szakmát kaptak (szociális gondozó, ápoló, segédgondozó, gépkocsivezető). Végzés után 42-en elhelyezkedtek és az önkormányzatnál és 35 fő továbbfoglalkoztatását is megoldották. Az önkormányzat hasonló program beindítását tervezi, amennyiben ehhez pályázati források állnak rendelkezésre. A programba olyan közcélú, közmunka-foglalkoztatottakat is be kívánunk vonni, akiket ezek után önkormányzati intézményekben (oktatási és szociális területen) foglalkoztatnak, és ezzel tartósan a munkaerőpiacon tudnak tartani.

Az új program ennek mintájára lenne indítható, melynek elengedhetetlen feltétele állami, pályázat forrás, hiszen az önkormányzatnak nincsen lehetősége a programban résztvevők továbbfoglalkoztatására; egyrészt forráshiány miatt, másrészt nincsenek az oktatási, illetve szociális szférában olyan szabad státuszok, melyeket a továbbfoglalkoztatás során be lehetne tölteni.

Az önkormányzat jelenleg közcélú foglalkoztatást a Segít a Város Alapítvánnyal közösen bonyolítja. Javasoljuk a foglalkoztatottak számának növelését, illetve az olyan munkakörök bevezetését, mint roma családi koordinátor, dajka, pedagógiai asszisztens, melyhez a közhasznú és közcélú programok forrásai lesznek felhasználhatóak.

A munkahelyteremtés elősegítésére továbbá javasolt, hogy az önkormányzat közbeszerzési kiírásánál részesítse előnyben az Eger területén élő tartós munkanélküliek, illetve alacsony képzettségűek foglalkoztatását.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Önkormányzati munkahely teremtetési program	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – üzemeltetési Irodavezető	2010	Önkormányzati forrás, aktuális pályázati források	Kidolgozott program
Önkormányzati beruházásokban való részvétel	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – üzemeltetési Irodavezető	2010-12	Önkormányzati forrás, aktuális pályázati források	Beruházásokon foglalkoztatottak száma - min. 20 fő/beruházás
Közhasznú foglalkoztatási programok	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – üzemeltetési Irodavezető – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010-12	Munkaerőpiaci alap közhasznú foglalkoztatási programja	Közhasznú foglalkoztatottak száma – min. 25 fő/év
Közcélú foglalkoztatási programok	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010-12	Munkaerőpiaci alap közcélú foglalkoztatási programja	Közcélú foglalkoztatottak száma – min. 25 fő/év

Munkahelyteremtés város-rehabilitációs akciók során

A munkaerőpiacra történő visszavezetésnek egyik első lépése lehet a városrehabilitáció folyamata során a munkanélküliek, illetve a szegregátumokban élők aktív bevonása.

Kétféle bevonásra is mód nyílhat. A funkcióbővítő rekonstrukció során olyan beruházás jellegű munkálatokra van szükség, melyekhez kvalifikálatlan és betanított munkásokat is alkalmazni tudnak. Az Önkormányzat a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal és a Családsegítő Szolgálattal közösen érheti el a célcsoportot, és vonhatja be közmunkaprogram keretében a rehabilitációs munkálatokba.

A szegregált területeken induló rehabilitáció, vagy egyéb jellegű megújítási munkálatokba szintén bevonhatók az ott élők, különösen azért, mivel a lakások magántulajdonban vannak, ezért a lakások külső-belső felújítására (szükség szerint komfortosítása) az ott élők jelentős mértékben vannak motiválva. A saját lakások felújítási munkálatainak elősegítésére javasoljuk, hogy az önkormányzat a CKÖ-vel és a Családsegítő Szolgálattal közösen dolgozzon ki egy komplex programot, akciótervet, melynek során az önkormányzat támogatási forrásokat keres, illetve koordináló tevékenységet végez. A felújítások elvégzésének szakmai irányítására, felügyeletére megfelelő végzettséggel rendelkező mentort nevez ki. Amennyiben lehetősége van rá, a komfortosítást anyaggal, esetleg vállalkozói felajánlásból származó egyéb segítséggel támogatja.

A szegregált területek jövőbeli rehabilitációját úgy kell tervezni, hogy a munkanélküliek, illetve a szegregátumokban élő munkaképes korú népességnek képzéssel egybekötött programok induljanak, mely programok keretében részt vesznek az általuk lakott lakások és lakókörnyezet megújításában.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Rehabilitációhoz kapcsolódó foglalkoztatási program kidolgozása	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és –üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati és pályázati források	Kidolgozott program
Akcióterv kidolgozása komfortosításra, lakás-felújításokra	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető – Városfejlesztési és –üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott akcióterv
Rehabilitációt kísérő foglalkoztatási programok megvalósítása	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és –üzemeltetési Irodavezető	2012	TAMOP aktuális pályázatai Saját erő, Svájci Alap	Foglalkoztatási programban alkalmazottak száma: 50 fő

Munkahelyteremtés helyi befektetők, vállalkozók, civil szervezetek ösztönzésével

Javasolt, hogy az önkormányzat továbbra is alkosson programot a helyi befektetők és civil szervezetek munkahelyteremtésének ösztönzésére. Egyik lehetséges út, az új vállalkozások adókedvezményrel, kezességvállalással történő segítése lehet. A másik olyan koordináló szerep, mely a pályázati lehetőségek koordinálásán keresztül vonja be a szervezeteket a programba. Az önkormányzatnak tehát ezen a területen főleg koordináló, szervező szerep jutna.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Civil foglalkoztatási programok szervezésének ösztönzése, támogatása	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és –üzemeltetési Irodavezető	2009-2012	TAMOP aktuális pályázatai	Civil programok száma: min 3

Oktatási és képzési programok indítása

A munkaerőpiaci integráció egyik jelentős gátja lehet az alacsony képzettségi szint. A képzési programok kialakításánál figyelembe kell venni a munkanélküliek, a szegregátumban és környékén élők jelenlegi iskolázottsági színvonalát és tanulási potenciálját. Első lépésként meg kell ismerni, hogy milyen tudásszinttel, munkatapasztalattal és tanulási kedvvel, érdeklődéssel rendelkeznek a szegregátumok területén élők.

Az előzetes tapasztalatok szerint különböző szintű képzések indítása javasolt a felnőttképzés területén. Az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők esetében támogatni kell az alapfokú végzettség megszerzését, az olvasás-írás, számítógép használat elsajátítását. Az alapfokú végzettségűek esetében szakmaszerzés javasolt.

Javasolt olyan szakképzési programok indítása, melyek Egerben és környékén hiányszakmaként jelentkeznek. Ehhez az önkormányzat felmérést készített a helyi vállalkozók bevonásával a kistérségben jelentkező hiányszakmákról. Felméri továbbá, hogy ezek oktatásához milyen kapacitások (szellemi, infrastrukturális) állnak rendelkezésre. Tervet készít a szükséges szervezeti átalakításokhoz, hogy a hiányszakmákat az iskolarendszerű oktatásban, és pl. a tanoda program keretében eltérő konstrukciókban is lehessen oktatni.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi megnevezése	források	Indikátor
Alapfokú végzettség megszerzése és kompetencia alapú képzések támogatása	Munkaügyi Központvezető és Családsegítő Intézet - igazgató	2010	TAMOP pályázatai	aktuális	100 tanár, nevelő/év
Hiányszakmák feltérképezése Eger és kistérségben	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Önkormányzat forrás	saját	Elkészült tanulmány
Szakmaszerzés támogatása	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2013	TAMOP pályázatai	aktuális	Szakképzésben résztvevők száma: 50/év

VII.5.1. Oktatási integráció

A fejezet az oktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés alapján és az Esélyegyenlőségi Intézkedési Akciótervvel összhangban készült. Az elemzés helyzetleíró része mellett azon legfontosabb megállapításait emeltük ki, amelyek beavatkozást igényelnek. A beavatkozások teljes részletezettséggel az Akciótervben szerepelnek. Az alfejezetek végén összefoglaltuk a javasolt beavatkozási módokat.

Óvodai nevelés

Jóllehet a városban a férőhelyek száma minden a városban élő gyermek részére elegendő, az óvodai nevelésbe a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csak igen kis arányban kerülnek bevonásra. A védőnők adatai alapján 2007-ben a 3-5 éves korú gyermekek közül 34 fő nem járt óvodába. Közülük 20 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű. Mivel a korai óvodáztatás alapfeltétele a gyerekek oktatási hátrányai csökkentésének, Eger Megyei Jogú Város Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének Akcióterve című dokumentumban a helyzet kezelésére tervet készített. A védőnői hálózattal, családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a CKÖ-vel közösen célirányos együttműködést építenek ki, mely elengedhetetlen a probléma megoldásához.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi megnevezése	források	Indikátor
Óvodás korú gyermekek számának felmérése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető, Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009	Önkormányzat forrás	saját	Elkészült felmérés
Szülő-csoportok kialakítása a sikeres óvodáztatás és beiskolázás érdekében	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető, Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat forrás + saját források	saját	Csoportok létrejötte: 1 csoport/év

Ahhoz, hogy a halmozottan hátrányos gyermekek is bekerülhessenek az óvodai nevelési körbe, egyrészt arra van szükség, hogy a gyermekek már 3 éves kor előtti beazonosításra kerüljenek, másrészt a szülők mindennapos kapcsolatszintű tájékoztatására és ezen keresztül megnyerésére. (Szülőkkel való kiscsoportos foglalkozás egyéni, közösségi és csoportos szociális munka keretében konfliktuskezelés, hagyományörzés, tolerancia és empátia készség fejlesztése.)

Az óvodáztatás feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a korai fejlesztést meg lehessen kezdeni, és a szocializációs hátrányok leküzdhetővé váljanak. Ezt a célt a védőnői hálózattal és a családsegítő-gyermekjóléti szolgálattal együttműködve lehet elérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek és tanulók teljes száma azonban még nem ismert. Az erről szóló szülői nyilatkozatok feltételezhetően nem teljes körűek. Ebből következően a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jelenleg nem juthatnak azokhoz a szolgáltatásokhoz, amelyek segítik helyzetük megváltoztatását. Szükség van ezért egy olyan felmérés elkészítésére, mely a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók feltérképezését teszi lehetővé. A felmérés nyomán el lehet készíteni egy körzethatár-térképet is. Ezen alapulva pedig meg lehet vizsgálni a szociális- és gyermekalap-ellátási szervezetekkel való együttműködés lehetőségét, és elő lehet készíteni az iskolák közötti egyenletesebb HHH eloszlás tervzetét.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felmérése, szülők nyilatkoztatása.	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás	Elkészült felmérés és begyűjtött nyilatkozatok

A város közoktatási intézményeiben nem kiegyenlített a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Sőt vannak olyan óvodák, illetve életkori csoportok, ahol igen magas a HHH gyermekek aránya. Ezért ki kell alakítani a csoportok közötti szegregáció megszüntetésének stratégiáját: mérhető, számszerű adatokkal, évenkénti ütemezéssel, felülvizsgálattal. Ha szükséges törekedni kell a felvételre kerülő gyermekek kiegyenlített elosztására, akár a körzethatárok módosításával, körzetterkép készítésével is. Szükség van a működési (felvételi) körzetek kialakítására, ezek folyamatos nyomon követésére a felvételi, beiskolázási szabályozott rend kialakítására, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Beiskolázási szabályozási rend kialakítása, körzetterkép készítése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Terv elkészülte
Párhuzamos tanulócsoportok közötti HHH arányeltolódások jelentős csökkentése az aktuális törvényi előírásoknak megfelelően	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	HHH arányok megváltoztatása az aktuális törvényi előírásoknak megfelelően

Általános iskolai és középfokú oktatás

Mivel a 2007-ben készült, Eger MVJ Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés szerint az iskolákban folyó tagozatos, nívócsoportos oktatásszervezési gyakorlat növeli az egyenlőtlenségeket és fokozza az iskolai szegregációt, szükség lehet a differenciált tanulásszervezés elterjesztésére, a pedagógusok továbbképzésére és az iskolák közötti műhelymunkára. Mindezek miatt fel kell térképezni a tagozatos és nívócsoportos oktatás átalakításának lehetőségeit, beavatkozási tervet kell készíteni arra, hogy HHH gyerekek számára is biztosítani lehessen a kompetencia alapú fejlesztést.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Tagozatos, nívócsoportos oktatás átalakítási (HHH gyermekek bevonása) lehetőségeinek felmérése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Pályázati források	Tanulmány elkészülte.
Beavatkozási terv készítése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2010	Pályázati források	Beavatkozási Terv elkészülte

Az önkormányzati iskolákra eső feladatteher megosztására közoktatási feladat ellátási megállapodások kötése lenne szükség. Eddig a nem önkormányzati iskolák és a város önkormányzata között csak a Wigner SZKP-vel és a Gyakorlóval van ilyen megállapodás, ezért törekedni kell a nem önkormányzati iskolákkal való együttműködések további kiterjesztésére. Ehhez fel kell térképezni az egyes iskolák erősségeit, és ezekre építve kell tervet készíteni, a nem önkormányzati (megyei fenntartású, egyházi fenntartású, alapítványi) iskolák feladatellátásba való bevonására. Ennek keretében lehetőséget kell teremteni a hátrányos helyzetű diákok egyenletesebb elosztására, és ezen túlmenően az SNI, logopédiai, gyógytorna, úszás, szabadidős tevékenységek kinyitásával, összehangolásával, belső utazópedagógusi hálózat, közös szolgáltatói kosár kialakításával valamennyi tanuló minőségi és egyénre szabott alapszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítására.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Nem önkormányzati iskolák feladatellátásba való bevonási lehetőségének vizsgálata	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Elkészült tanulmány
Feladatellátási megállapodások kötése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Önkormányzat saját forrás	Megállapodások megszületése

Jelenleg a Heves Megyei Önkormányzat által fenntartott Arany János Általános és Szakiskola a részképesség-zavaros és roma gyermekek integrált nevelését, a Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény elsősorban a siketek fejlesztését, a Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (bentlakásos, régiós beiskolázású) az enyhe és középsúlyos sérült gyermekek fejlesztését végzi. Szükségesnek látszik a jövőbeni gyógypedagógiai feladatellátás szervezésének átgondolása, koncepció készítése.

Döntést kell hozni a Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola további működtetéséről, az elkülönítő oktatási gyakorlat leépítéséről, esetleg a feladatellátás megosztásáról, kiszervezéséről nem önkormányzati fenntartású intézményekbe is.

Szükséges az utazó gyógypedagógusi hálózat bővítése a finanszírozhatóság függvényében.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Gyógypedagógia feladatellátási helyek rendszerének áttekintése, koncepció készítése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Döntés a Móra F. iskola ügyében
Utazó gyógypedagógiai hálózat fejlesztése	Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Pályázati források	Hálózat kiépülése

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását, előrejutását segítő programok körének szélesítésére van szükség. Eger MJV jelenleg nem használja ki az ösztöndíjrendszer teljes spektrumát. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók jelenleg igen kis létszámban vesznek részt a számukra kiírt programokban (Útravaló, Arany János, Macika), a résztvevők számának növelésére kell törekedni. A szélesítés fontos eleme továbbá a 7. és 8. osztályos, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek bevonása a tanulószobába. Meg kell vizsgálni a tanoda-szerű közösségi tanulási tér kialakításának városi szintű lehetőségét.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Arany János és Útravaló ösztöndíj programban való részvételre minél több diák és tanár bevonása, a pályázatok elkészítésének ösztönzése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető CKÖ bevonásával	2009 (tanévenként folyamatos)	Útravaló program állami támogatásból és a Macika ösztöndíj program	Évi 100 diák és mentora támogatása
További ösztöndíj programok figyelemmel kísérése és a pályázati részvétel ösztönzése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009 (tanévenként folyamatos)	Egyéb állami és civil ösztöndíj programok	Ha vannak ilyen programok évi 10 diák

A szociálisan hátrányos helyzetű, ugyanakkor tehetséges tanulók számára Tanoda program megindítására van szükség. Az ez által nyújtható felzárkóztató képzés kompenzálja a tanulók hátrányait és sikeresen készíti fel őket a továbbtanuláshoz, illetve az ehhez vezető felvételi vizsgákhoz. A program megvalósítása során együttműködést kell kialakítani a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal és a Családsegítő Szolgálattal.

Továbbá meg kell vizsgálni az iskolákban a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére a patrónusi, mentori rendszer kialakításának lehetőségét tanár-diák, diák-diák viszonylatban egyaránt.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Tanoda program bevezetése, mentori rendszer kialakítása a HH és HHH tanulók számára	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Pályázati források	Évi 60 diák rendszeres részvétele

Az általános iskolai oktatás megszervezésében nem kerülhető meg a kistérségi feladatellátás. A kistérséggel együttműködve át kell gondolni a kistérségi gyermekek beiskolázását. Ki kell dolgozni a kistérségi intézményfenntartói társulások további lehetséges módozatait.

Együttműködési keretek között kell megoldani a kollégiumi felvételek koordinálását az önkormányzat fenntartásában működő középiskolák és kollégiumok, valamint az egyéb fenntartású középiskolák és kollégiumok között. Különös figyelmet kell fordítani a kollégiumi nevelőmunkában a tanulásban lemaradók felzárkóztatására, fejlesztésére, illetve a szocializációs hátrányokkal érkezők beilleszkedésének elősegítésére.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Kistérségi feladatellátási megállapodások felülvizsgálata, további társulási módozatok kidolgozása	Közgyűlés, érintett önkormányzati irodák vezetői	2010	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Kidolgozott terv, megállapodás megvalósítása
Kollégiumi felvételek koordinálása és a kollégiumi nevelőmunka fejlesztése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + pályázatok	Kidolgozott terv

A pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátása fontos tényezője annak, hogy a gyermekek megfelelő esélyt kapjanak a sajátosságaikból adódó hátrányaik leküzdésére. Eger városnak és az egeri kistérségnek szüksége van arra, hogy a szakszolgálat valamennyi, most még hiányzó területén is legyen ellátás. Meg kell vizsgálni, hogy Eger városnak és az egeri kistérségnek milyen lehetőségei vannak a szakellátások bővítésére és a még hiányzó szolgáltatások biztosítására. Erősíteni kell a szakmai együttműködést a különböző intézményekben dolgozó, szakszolgálati feladatokat ellátó pedagógusok között.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Pedagógiai szakszolgálat munkájának fejlesztése városi és kistérségi szinten	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető, Pedagógiai Szakszolgálat vezető	2009 (tanévenként folyamatos)	Pályázati források	Szakszolgálat fejlesztése

Ösztönözní kell, hogy a roma tanulók az Egerben és környékén hiányszakmaként megjelenő szakmák felé orientálódjanak. Ezzel adva számukra nagyobb esélyt arra, hogy a végzés után piacképes szakmákban tudjanak elhelyezkedni. E mellett további programokkal – ha kell személyes mentorálással – kell segíteni azokat a tanulókat, akik érettségit vagy felsőfokú végzettséget kívánnak szerezni.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Hiányszakmák beindítási lehetőségeinek vizsgálata	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2010	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Elkészült vizsgálat

VII.5.3. Lakhatási integráció - lakásmobilitási program

A mobilizációs program célja, hogy csökkentse a szegregált területen élő hátrányos helyzetű családok koncentrációját. Elősegítse, hogy a mobilizálható, költözni hajlandó családok integrált környezetbe, legalább komfortos lakásokba költözzenek. A program végrehajtásánál külön figyelmet kell fordítani egyrészt arra, hogy a területről elköltöző családok helyére újabb – akár vidéki településekről érkező családok – ne költözhessek be (vagyis a szegregáció ne nőjön tovább). Másrészt arra, hogy az elköltöző családok integrált környezetbe kerüljenek, és ne alakuljon ki a város más területén szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

Az integráció célja: a szegregált területek infrastruktúrájának célja, a rossz minőségű lakásállomány felszámolásának, illetve a jobb minőségű lakások kialakításának, komfortosításának, korszerűsítésének elősegítése, melyen keresztül az itt élők lakhatási körülményei közelebb kerülnek a városi átlaghoz. Javasolt a telepen élők integrálásához megfelelő program kidolgozása, melyhez elengedhetetlen a lakásmobilitási program létrehozása.

A fő célok:

- bérlakás szerkezet átalakítása, az összkomfortos és komfortos lakások optimális arányának megteremtésével
- lakástulajdonhoz jutás segítése
- önkormányzati lakásrendelet, és egyéb vonatkozó helyi jogszabályok működésének áttekintése, felülvizsgálata és a szükséges módosítások beépítése
- kombinált (piaci és szociális) bérlakás-építési program ösztönzése
- a mobilizálhatókat integrált környezetbe költöztetése

- lakókörnyezet rehabilitációja - lakások felújítása, ahol szükséges bontása, a sűrű beépítés lazítása érdekében

Az önkormányzat tervei között egyik szegregált terület felszámolása (telepfelszámolás) sem szerepel. A leromlott területeken lévő lakások rehabilitációjának elméletben három útja lehet:

- az ott élők támogatások, pályázatok és önerő segítségével rendbe hozzák házaikat.
- az önkormányzat kivásárolja az ott élők egy részét, akik a város más részein lakást vásárolnak maguknak. Ehhez az önkormányzat segítséget nyújt, koordinál, és igyekszik megakadályozni, hogy a város más részén lévő leromlott területen koncentrálódjanak újra a szegregátumból kiköltözők. Majd a terület rehabilitációja előtt vagy után értékesíti a telkeket/lakásokat.
- az önkormányzat a magántulajdonú lakásért cserébe jobb állapotú és/vagy magasabb komfortfokozatú önkormányzati bérlakást ajánl fel a város más területén (megfelelő lakbér elengedéssel, készpénzbeli kompenzációval). Az így tulajdonába került ingatlant felújítja, vagy elbontja, esetleg újat épít helyette. Majd azt önkormányzati bérlakásként piaci alapon adja bérbe, esetleg értékesíti. Ez természetesen függ az ingatlan nagyságától és fizikai állapotától.
- a területen lévő néhány bérlakást az önkormányzat felújítja (esetleg lebontja, és újat épít helyette), majd bérbe adja.

Az önkormányzat programot készít arra, hogy a szegregált területen lévő bérlakások, illetve magántulajdonú lakások milyen állapotúak. Felméri a jelenlegi fizikai és egészségügyi körülményeket. A bent lakók társadalmi összetételét, a laksűrűséget, stb.. Majd lakásprogramot készít a területen élők lakáshelyzetének javítására.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
A szegregált terület fizikai-társadalmi körülményeinek felmérése	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati és pályázati forrás	Elkészült felmérés
A szegregált terület lakásprogramjának kidolgozása	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010	Pályázati forrás	Elkészült program

A szegregátumokat a lakásmobilitási program szempontjából érdemes külön kezelni. Természetesen vannak olyan intézkedések, melyeket mindkét területen végre lehet/kell hajtani, de vannak terület-specifikusak is, ezért bizonyos intézkedéseknél kiemeljük azt, hogy melyik szegregátum esetében releváns.

A Béke-telepen a lakások és a telkek teljes részben magántulajdonban vannak. A Szala-telepen és környékén összesen 10 önkormányzati tulajdonú lakás van, a többi lakás magántulajdonban van. A rehabilitációnak tehát más-más útja lesz járható a két területen.

A Béke-telepen élő romák jelentős része szeretne helyben maradni, és lakását kívül belül felújítani. A komfortosításhoz most már rendelkezésükre áll az utcába és a telkekhez bevezetett közműhálózat. A rácsatlakozás megkezdődött. E mellett az itt élők jelentős része kisebb-nagyobb anyagi erővel rendelkezik házának felújításához, megnagyobbításához is⁹. Az önkormányzatnak a felújítási munkákhoz olyan programot kellene kidolgozni, mely külső pályázati források bevonásával, kedvező hitellelősséggel könnyíti meg a munkálatokhoz szükséges anyagi háttér biztosítását. E mellett egy olyan párhuzamos program kidolgozása is szükségesnek látszik, mely a felújítási munkálatokban – amennyiben azokat állami források megszerzésével végzik – a helyi lakosság aktív bevonása történik meg.

⁹ Forrás: SZETA képviselője

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Lakás-mobilizációs elvek végleges kialakítása	Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető - Városfejlesztési és -üzemeltetési Irodavezető EVAT Zrt. vezető CKÖ Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott lakás mobilizációs elvek
A közműhálózatra történő csatlakozás elősegítése (pl. saját munka, önerő kiegészítés)	Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Pályázati forrás	Csatlakozások száma 10/év
Akcióterv kidolgozása komfortosításra, lakás-felújításokra	EMJV önkormányzat - Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető- Városfejlesztési és -üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott akcióterv

A Szala-telepen élők lakáshelyzete kevésbé rendezett. A területen szükség van az infrastruktúra bővítésére is. Ezen belül az úthálózat fejlesztése valószínűleg a házak egy részének a bontásával járna, hiszen jelenleg a házak között nincs akkora hely, mely egy szilárd burkolatú úttestnek és járdának elég lenne. E mellett sok ház a patak árterére épült, melyeknek következtében az épületek egy része (ritkán ugyan) de víz alá kerülhet. Ezeknek a helyzetét is rendezni kellene.

A házak ezen a területen igen sűrűn állnak egymás mellett, a telkek szűkek. A rehabilitációval a házakhoz nagyobb telkeket lehetne rendelni, a jobb fizikai állapotú házak megtartásával, esetleges bővítésével. Az eszközrendszerből ebben az esetben tehát több egyidejű alkalmazására lesz szükség. Az önkormányzat a kisajátítani kívánt lakások helyett bérlakásokat ajánlhat fel a város más területein. A megszerzett házak jelentős részét az útépítés, illetve a patak helyzetének rendezése miatt le kell majd bontania. A sűrű beépítés csökkentésére meg kell vizsgálni, hogy az itt élők között vannak-e olyanok, akik – kedvezményes hitelekkel – képesek saját házuk melletti telket/házat is megvásárolni. Amennyiben munkálatokra kerül sor, az elbontások, illetve felújítások a területen élők jelentős hányadának teremthetnének munkalehetőséget.

A rehabilitációs programot úgy kell kidolgozni, hogy az itt élők aktív bevonását elősegítse. Fel kell mérni az itt élők ilyen irányú képzettségét és gyakorlatát, és személyes tervet kell készíteni bevonhatóságuk szintjére és mértékére, melyben a Családsegítő Szolgálat és a CKÖ munkatársainak aktív részvételére lesz szükség.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Patak helyzetének rendezése	EMJV önkormányzat - Városfejlesztési és -üzemeltetési Irodavezető	2010	Állami támogatási forma	Kidolgozott Rendezési Terv
Akcióterv kidolgozása komfortosításra, lakás-felújításokra	EMJV önkormányzat - Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott akcióterv

	Irodavezető- Városfejlesztési és – üzemeltetési Irodavezető			
--	--	--	--	--

A telepeken élnek olyan családok, akik szívesen költöznének a város más területeire. Ezek egy része már bérlakás igényvel fordult az önkormányzathoz, más része még nem jelezte ilyen irányú igényét, ezért javasolt az igények teljes körű felmérésének elvégzése. A mobilizálható családoknak a dekoncentrált és integrált elhelyezését a Családsegítő Szolgálattal és a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal együttműködve kell kidolgozni és megoldani.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Felmérés készítése a mobilizálhatóságról – Szalápart	EMJV önkormányzat Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009	Önkormányzati forrás, pályázati forrás	Tanulmány
Lakás-mobilizációs elvek végleges kialakítása	Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető - Városfejlesztési és – üzemeltetési Irodavezető EVAT Zrt. CKÖ Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott lakás mobilizációs elvek (az életminőség javítására)

Az elköltözni hajlandó családok egy része segítséggel képes lenne saját lakás vásárlására. Ilyen esetekben személyre/családra szabott tervet kell készíteni. A lakásvásárlást kamatmentes kölcsönrel lehetne segíteni, (melynek maximális összege nem haladhatná meg az 1.000.000 Ft-ot), mely a szocpol igénybevételével és esetleges más támogatási formákkal már jó esélyt jelentene egy a szegregátumtól távolabbi lakás megvásárlására. A támogatás kiutalását azonban rendszeres jövedelemhez kell kötni.

A lakást vásárolni nem szándékozók vagy nem tudók számára olyan önkormányzati bérlakásokat kellene kiutalni, melyek esetében a fenntartási költséget a háztartás hosszú távon is képes fizetni. Jelenleg ilyen lakás csak igen kis számban áll rendelkezésre. A feltételeknek megfelelő lakásokat építéssel vagy vásárlással kellene az önkormányzatnak megszerezni, melyhez pályázati források szükségesek. Jelenleg ilyen jellegű állami program/pályázat nincsen. A szociális célú bérlakások építését kamattámogatásos hitellel segíti pl. az MFB Sikeres Magyarországgért Bérlakás Hitelprogram. A szociális rehabilitáció programja bérlakásépítést nem támogat, ezért az önkormányzatnak a probléma hosszútáv rendezéséhez más eszközökhöz kell nyúlnia. Ezek egyike lehet az elkülönített bérlakás-alap létrehozása, mely megoldaná az átmeneti finanszírozási problémákat is. A területről elköltözőknek ugyanis hamarabb kell megoldani a lakáshelyzetét, mint ahogy az üressé váló lakások/telkek más irányú felhasználása, felújítása, ismételt bérbeadása, esetleges értékesítése megtörténne.

A másik eszköz, a meglévő bérlakásállomány összetételének felülvizsgálata – új bérlakásprogram készítése. Az önkormányzati lakások jelentős része összkomfortos, melynek fenntartási költségeit a szociális alapon bérlakást keresők körébe tartozók egyáltalán nem, vagy csak igen nehezen képesek fizetni. Ezért javasoljuk, hogy a bérlakások ezen szegmensének egy részét az önkormányzat a piacon értékesítse, és ezzel olyan bevételre tegyen szert, melyből alacsonyabb komfortfokozatú lakásokat vásárolhat, vagy pl. a volt laktanya vagy a volt gyerekváros területén – a terület fejlesztésének keretében – alakíthat ki. A Tárkányi út melletti, alacsony komfortfokozatú lakásokat tartalmazó néhány lakásos épület

jól működik. A környezet befogadta az itt lakókat, akik képesek lakásuk fenntartására. Ennek mintájára, lehetne újabb házakat kialakítani, ahol olyan díjhátralékos, munkanélküli, vagy a szegregátumból kiköltöző családok találhatnak elhelyezést, akik a magasabb komfortfokozatú lakások fenntartására nem rendelkeznek megfelelő jövedelemmel. Az ilyen jellegű lakások egy részét átmeneti megoldásként is lehetne kezelni, és a családok helyzetének stabilizálódása után a lakókat magasabb komfortfokozatú lakásba költöztetni. Ennek megvalósításához elengedhetetlenül fontos a jelenlegi bérlakás-kiutalási gyakorlat felülvizsgálata és új rendszer kidolgozása. Az új bérlakás-program kidolgozásánál azonban szem előtt kell tartani, hogy az állományba bekerülő új lakások területileg ne szegregáltan helyezkedjenek el, illetve a lakások bérbeadásánál is figyelni kell arra, hogy a szegregátumból kikerülő családok ne szegregált környezetbe kerüljenek

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Lakásvásárlási terv készítése	Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009-2012	Állami támogatási forma	Lakásvásárlási Terv
Önkormányzati bérlakás-program felülvizsgálata	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010		Elkészült felülvizsgálat
Új önkormányzati bérlakás-program kidolgozása	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010	MFB Sikeres Magyarországért Bérlakás Hitelprogram	Új program

Az önkormányzatnak tehát mindkét területen kiemelt feladata van. Egyrészt fel kell mérnie, hogy melyek a mobilizálható családok. Tervet kell készítenie arra nézve, hogy őket milyen konstrukcióban lehet másik lakáshoz juttatni, illetve, hogy milyen teendők vannak a régi lakásokkal. A helyzettől függően vagy elő kell segítenie, hogy komfortosabb bérlakásba költözzön a család, vagy első lakáshoz jutatási támogatás és egyéb támogatási formák felhasználásával, elő kell segítenie másik lakás vásárlását. E mellett segítenie kell a családoknak megtalálni a számukra minden tekintetben megfelelő lakásformát és helyet (környezet, lakástípus, fenntartási költségek, stb.). Tájékoztatást kell nyújtania a lakásfenntartás költségeiről, illetve biztosítani kell, hogy a támogatást megfelelő lakás vásárlása céljára fordítsák. (A család ne egy másik szegregált, vagy lecsúszó területre érkezzen meg új lakóként.) A megfelelő lakóhely megtalálása után sem ér véget az önkormányzat feladata, hiszen az önkormányzat és a Családsegítő Szolgálat feladata lesz, hogy az új lakóköznyezetbe érkezők beilleszkedését figyelemmel kíséresse és segítse.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források megnevezése	Indikátor
Díjhátralékosság kezelésére	EVAT Zrt	folyamatos	Saját forrás – Pályázati forrás	
A mobilizált családok beilleszkedésének segítése, monitoring	Családsegítő Intézet - igazgató	2012	Pályázati forrás	Beilleszkedett családok száma

Közösségfejlesztés

A szegregált lakóköznyezet helyzetének komplex javítása körébe tartozik a közösségek fejlesztése is. A helyzetelemző fejezetben felsorolt alapítványok, illetve civil szervezetek eddigi tevékenysége jó alap lehet a további munkához. Szükség lehet a Szala-területen a közösségi létesítmények és intézmények fejlesztésére, illetve közösségi programok szervezésével foglalkozó munkaerő alkalmazására. Ennek előmozdítása javasolt.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi megnevezése	források	Indikátor
Közösségfejlesztés vagy alapítványi kezdeményezésre	civil, ke Családsegítő Intézet igazgató,	2009-2012	TAMOP pályázatai	aktuális	Kezdeményezések száma: évi 8

VII.5.4. Programelemek média megjelenése

Általános programelemnek tekinthető a diszkrimináció csökkentését elősegítendő intézkedések médiában történő bevezetése: a javasolt antidiszkriminációs programok tervezése és bevezetése, a helyi médiákban való aktív, hosszútávú jelenlét biztosítására.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi megnevezése	források	Indikátor
Antidiszkriminációs programokhoz kapcsolódó tevékenység	Eger MJV önkormányzata jegyző – CKÖ	2009	TAMOP aktuális pályázatai		Média megjelenések száma: évi 12

VII.5.5. Monitoring

Az anti-szegregációs tervben foglaltak teljesülését hosszabb távon vizsgálni szükséges. A monitoring tevékenység nem csak a célok teljesülésének vizsgálatát foglalja magában, hanem a célok relevanciájának vizsgálatát is. Mivel az anti-szegregációs terv programelemeinek kidolgozása a népszámlálás adatain és az önkormányzatnál rendelkezésre álló aktuális adatokon alapult, néhány év múlva felülvizsgálatára lesz szükség. A fizikai és társadalmi környezet folyamatos változása ugyanis elengedhetetlenné teszi a helyzetfelmérés időszakos megismétlését és a programelemek átértékelését, átdolgozását is. Ezt a felülvizsgálatot össze kell kötni az IVS-ben foglaltak felülvizsgálatával, és a két dokumentumot egyidőben, egyszerre kell aktualizálni. Javasolt egy monitoring bizottság felállítása, mely tervet készít a felülvizsgálatra és felel az eredmények feldolgozásáért. A bizottság tagjai közé az önkormányzat képviselőin kívül javasolt beválasztani a Cigány Kisebbségi Önkormányzat, a Családsegítő Szolgálat és a szegregátumok területén tevékenykedő alapítványok, illetve civil szervezetek képviselőit is.

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi megnevezése	források	Indikátor
Monitoring létrehozása	bizottság EMJV önkormányzat, jegyző	2009	Önkormányzati forrás		Bizottság megalakulása
Monitoring készítése	jelentések EMJV önkormányzat, jegyző	2009 évente	Önkormányzati és pályázati forrás		Jelentések száma: évi 2

VII.5.6. Az Anti-szegregációs Terv intézkedéseinek összegző táblázata

Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi megnevezése	források	Indikátor
Foglalkoztatási Információs Pont kialakítása és működtetése	Eger – Munkaügyi Kirendeltség vezető Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Munkaügyi kirendeltség által kezelt forrás TAMOP pályázatai	aktuális	Információs Pont felállítása, 3 fő alkalmazása
Karriertervezési Tanácsadó Szolgálat létrehozása és működtetése	Eger MJV önkormányzata – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2011	TAMOP pályázatai	aktuális	Létrejön a karrier tanácsadó

Önkormányzati munkahely teremtési program	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2010	Önkormányzati forrás, aktuális pályázati források	Kidolgozott program
Önkormányzati beruházásokban való részvétel	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2010-12	Önkormányzati forrás, aktuális pályázati források	Beruházásokon foglalkoztatottak száma - min. 20 fő/beruházás
Közhasznú foglalkoztatási programok	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010-12	Munkaerőpiaci alap közhasznú foglalkoztatási programja	Közhasznú foglalkoztatottak száma – min. 25 fő/év
Közcélú foglalkoztatási programok	EMJV önkormányzat– Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010-12	Munkaerőpiaci alap közcélú foglalkoztatási programja	Közcélú foglalkoztatottak száma – min. 25 fő/év
Rehabilitációhoz kapcsolódó foglalkoztatási program kidolgozása	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati és pályázati források	Kidolgozott program
Akcióterv kidolgozása komfortosításra, lakás-felújításokra	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott akcióterv
Rehabilitációt kísérő foglalkoztatási programok megvalósítása	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2012	TAMOP aktuális pályázatai Saját erő, Svájci Alap	Foglalkoztatási programban alkalmazottak száma: 50 fő
Civil foglalkoztatási programok szervezésének ösztönzése, támogatása	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2009-2012	TAMOP aktuális pályázatai	Civil programok száma: min 3
Alapfokú végzettség megszerzése és kompetencia alapú képzések támogatása	Munkaügyi Központvezető és Családsegítő Intézet - igazgató	2010	TAMOP aktuális pályázatai	100 tanár, nevelő/év
Hiányszakmák feltérképezése Eger és kistérségben	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Önkormányzat saját forrás	Elkészült tanulmány
Szakmaszerzés támogatása	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2013	TAMOP aktuális pályázatai	Szakképzésben résztvevők száma: 50/év
Óvodás korú gyermekek számának felmérése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Önkormányzat saját forrás	Elkészült felmérés

	Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ			
Szülő-csoportok kialakítása a sikeres óvodáztatás és beiskolázás érdekében	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető, Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + saját források	Csoportok létrejötte: csoport/év 1
Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók felmérése, szülők nyilatkoztatása.	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás	Elkészült felmérés és begyűjtött nyilatkozatok
Beiskolázási szabályozási rend kialakítása, közzétérkép készítése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Terv elkészülte
Párhuzamos tanulócsoportok közötti HHH arányeltolódások jelentős csökkentése az aktuális törvényi előírásoknak megfelelően	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	HHH arányok megváltoztatása az aktuális törvényi előírásoknak megfelelően
Tagozatos, nívócsoportos oktatás átalakítási (HHH gyermekek bevonása) lehetőségeinek felmérése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Pályázati források	Tanulmány elkészülte.
Beavatkozási terv készítése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2010	Pályázati források	Beavatkozási Terv elkészülte
Nem önkormányzati iskolák feladatellátásba való bevonási lehetőségeinek vizsgálata	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Elkészült tanulmány
Feladatellátási megállapodások kötése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Önkormányzat saját forrás	Megállapodások megszületése
Gyógypedagógia feladatellátási helyek rendszerének áttekintése, koncepció készítése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Döntés a Móra F. iskola ügyében
Utazó gyógypedagógiai hálózat fejlesztése	Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009	Pályázati források	Hálózat kiépülése
Arany János és Útravaló ösztöndíj programban való részvételre minél több diák és tanár bevonása, a pályázatok elkészítésének ösztönzése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető CKÖ bevonásával	2009 (tanévenként folyamatos)	Útravaló program állami támogatásból és a Macika ösztöndíj program	Évi 100 diák és mentora támogatása
További ösztöndíj	EMJV	2009	Egyéb állami és civil	Ha vannak ilyen

programok figyelemmel kísérése és a pályázati részvétel ösztönzése	önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	(tanévenként folyamatos)	ösztöndíj programok	programok évi 10 diák
Tanoda program bevezetése, mentori rendszer kialakítása a HH és HHH tanulók számára	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető,	2009	Pályázati források	Évi 60 diák rendszeres részvétele
Kistérségi feladatellátási megállapodások felülvizsgálata, további társulási módzatok kidolgozása	Közygűlés, érintett önkormányzati irodák vezetői	2010	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Kidolgozott terv, megállapodás megváltoztatása
Kollégiumi felvételek koordinálása és a kollégiumi nevelőmunka fejlesztése	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2009 (tanévenként folyamatos)	Önkormányzat saját forrás + pályázatok	Kidolgozott terv
Pedagógiai szakszolgálat munkájának fejlesztése városi és kistérségi szinten	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető, Pedagógiai Szakszolgálat vezető	2009 (tanévenként folyamatos)	Pályázati források	Szakszolgálat fejlesztése
Hiányszakmák beindítási lehetőségeinek vizsgálata	EMJV önkormányzat – Oktatási, Kulturális, Sport és Ifjúsági Irodavezető	2010	Önkormányzat saját forrás + pályázati források	Elkészült vizsgálat
A szegregált terület fizikai-társadalmi körülményeinek felmérése	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati pályázati forrás és	Elkészült felmérés
A szegregált terület lakásprogramjának kidolgozása	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010	Pályázati forrás	Elkészült program
Lakás-mobilizációs elvek végleges kialakítása	Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető - Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető EVAT Zrt. vezető CKÖ Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott lakás mobilizációs elvek
A közműhálózatra történő csatlakozás elősegítése (pl. saját munka, önerő kiegészítés)	Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Pályázati forrás	Csatlakozások száma 10/év
Akcióterv kidolgozása komfortosításra, lakás-felújításokra	EMJV önkormányzat - Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető - Városfejlesztési és – Üzemeltetési	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott akcióterv

Patak helyzetének rendezése	EMJV önkormányzat – Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2010	Állami támogatási forma	Kidolgozott Rendezési Terv
Akcióterv kidolgozása komfortosításra, lakás-felújításokra	EMJV önkormányzat - Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető - Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott akcióterv
Felmérés készítése a mobilizálhatóságról Szala-part	EMJV önkormányzat Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009	Önkormányzati forrás, pályázati forrás	Tanulmány
Lakás-mobilizációs elvek végleges kialakítása	Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető - Városfejlesztési és – Üzemeltetési Irodavezető EVAT Zrt. CKÖ Családsegítő Intézet - igazgató	2009	Önkormányzati forrás	Kidolgozott lakás mobilizációs elvek (az életminőség javítására)
Lakásvásárlási terv készítése	Családsegítő Intézet - igazgató, CKÖ	2009-2012	Állami támogatási forma	Lakásvásárlási Terv
Önkormányzati bérlakás-program felülvizsgálata	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010		Elkészült felülvizsgálat
Új önkormányzati bérlakás-program kidolgozása	EMJV önkormányzat – Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Irodavezető	2010	MFB Sikeres Magyarországért Bérlakás Hitelprogram	Új program
Díjhátralékosság kezelésére	EVAT Zrt	folyamatos	Saját forrás – Pályázati forrás	
A mobilizált családok beilleszkedésének segítése, monitoring	Családsegítő Intézet - igazgató	2012	Pályázati forrás	Beilleszkedett családok száma
Közösségfejlesztés civil, vagy alapítványi kezdeményezésre	Családsegítő Intézet - igazgató,	2009-2012	TAMOP pályázata	Kezdeményezések száma: évi 8
Antidiszkriminációs programokhoz kapcsolódó tevékenység média	Eger MJV önkormányzata jegyző – CKÖ	2009	TAMOP pályázata	Média megjelenések száma: évi 12
Monitoring bizottság létrehozása	EMJV önkormányzat, jegyző	2009	Önkormányzati forrás	Bizottság megalakulása
Monitoring jelentések készítése	EMJV önkormányzat, jegyző	2009 évente	Önkormányzati és pályázati forrás	Jelentések száma: évi 2

VII.6. A MEGVALÓSÍTÁS ALATT LÉVŐ VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM BEMUTATÁSA

Eger Megyei Jogú Városban jelenleg két olyan program fut, illetve fejeződik be, melyek pozitív hatással vannak a szegregált területekre is. Ebben a fejezetben ezek rövid bemutatására kerül sor.

VII.6.1. Felnémet városrész komplex rehabilitációja

A Felnémet városrész komplex rehabilitációja, „a helyi identitástudat településrendezési eszközökkel (pl. helyi központ képzésével) történő erősítése, az egyes különálló területek kapcsolati rendszerének javítása” című ROP által támogatott program befejezéséhez érkezett.

A cél az volt, hogy Eger város egyik leghátrányosabb helyzetű városrészében olyan környezetet megteremtsenek, amely hozzájárul az ott élő népesség számának megtartásához és növeléséhez. E mellett kedvező működési feltételeket biztosít az induló, valamint a már működő vállalkozások számára. Ennek érdekében az Önkormányzat több projektelemből álló integrált fejlesztési programot valósított meg, melynek részét képezte a szociális, kulturális és közösségi funkciókat ellátó intézmények működési feltételeinek kialakítása és javítása, helyi út- és közműhálózat építése, rekonstrukciója és akadálymentesítése, valamint zöldfelület-rehabilitáció is. Az akcióterületen élő roma lakosság életkörülményeinek javításával a projekt nagymértékben hozzájárul a társadalmi esélyegyenlőség megteremtéséhez.

A projekt egyedi jellegét az adta, hogy a program a városrész több problémájára egyidejűleg, de 19 különálló projektelem megvalósításával reagált:

1. infrastrukturális projektelemek:

- szétválasztásra került a Bervai lakótelep csapadékvíz elvezető és szennyvízcsatorna rendszere;
- megvalósult a Béke telep közművesítése, az utcák szilárd burkolatú kiépítése;
- megépült a Nagylapos területén az Eger patakon átvezető közúti híd,
- Nagylapos területén út, járda és körforgalmi csomópontok épültek;
- megvalósult a Kovács Jakab utca rekonstrukciója;
- gyaloghíd épült az Eger patakon a Kovács Jakab utca és a Szarvaskői út között,

2. környezetvédelmi projektelemek:

- Pásztorölgyi liget parktelepítés,
- a városrész területén elszórtan megvalósuló zöldfelületi fejlesztések

3. szociális-kulturális projektelemek:

- megújult a városi könyvtár fiókkönyvtára,
- kiépült egy 20 fő ellátását lehetővé tevő Gondozási Központ,
- a Gondozási Központ emeleti részén a civil szféra életét felpozícióba hozó Civil Ház került kialakításra.

A program keretében Felnémeten belül a Béke-telep is a rehabilitálandó területek közé került. A rehabilitáció keretében a Béke telepen út-, járda- és parkoló építés valósult meg, továbbá ivóvízvezeték- és szennyvízelvezető-csatorna hálózat, valamint csapadékcatorna hálózat épül. Középnomású gázelosztó vezeték került kiépítésre, valamint megvalósult az elektromos hálózat átépítése. A projekt a lakások és a telep egyéb fizikai mutatóit nem érintette. Az itt élő lakosság helyben maradt, átköltöztetés nem történt.

VII.6.2. Átkötő út építése

A Szala-telep megközelíthetőségét javítja, és gyors elérhetőségét segíti elő a 24. számú és a 25. számú főutak összekötése, melynek első szakasza a Töviskes tér – Szalapart utca közötti átkötés kiépítése.

A várost érintő két főközlekedési út összekötése több mint 10 éve szerepel a város fejlesztési elképzelései között. Részleges megvalósítására úgy adódott lehetőség, hogy a térségben ingatlanfejlesztési beruházást végző befektetővel közösen épül ki az első szakasz (Töviskes tér – Szalapart u. 2x1 sáv). Az útépítési terület megszerzésével és az útépítési költségekhez történő hozzájárulással az önkormányzat a beruházó partnereként javítani illetve tehermentesíteni tudja a városrész forgalmát. A projekt jelenleg még zajlik az átadás határideje 2008 év vége.

Folyamatban lévő telepfelszámolási és teleprehabilitációs program(ok) bemutatása

A programban érintett utcák	A programban érintett lakások száma	A program költségvetésének forrásai	Milyen formában történik az érintett lakosok elhelyezése?	Az akcióterületen élő családok elhelyezésének helye (az utcák neve, illetve ha más településen (is) történik az elhelyezés akkor a település neve)
Béke telep út- és közműépítés Érintett utcák: Béke utca (I, II, III. és M jelű út)	A projektelem keretében végezett rehabilitáció ~ 35 db ingatlant érint.	<u>A projektelem költsége: 87.739.937 Ft</u> Ebből: csatornaépítés (szennyvíz és csapadék): 57.552.190 Ft út, parkoló és járdaépítés: 30.187.747 Ft Forrása: 53, 48 %-a ROP támogatás 46,52 %- a saját forrás (melynek 40 %-a önkormányzati saját erő – 60 %-a EU Önerő Alap támogatás)	A projekt keretében nem történt ilyen jellegű beavatkozás.	A projekt keretében nem történt ilyen jellegű beavatkozás.
24. számú és a 25. számú főutak összekötése Töviskes tér – Szalapart utca között	Nem releváns	Önkormányzati forrás: 160 millió Ft	A projekt keretében nem történt ilyen jellegű beavatkozás.	A projekt keretében nem történt ilyen jellegű beavatkozás.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát, és a részét képező Anti-szegregációs Tervet Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése 2008 .....-án fogadta el, a ..... határozatában.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából támogatta, véleményezte és elfogadta:

Rézműves Gabriella   Wágner Lakatos Tamás
Anti-szegregációs szakértők

Eger, 2008. ....